

Destination Paradise

*De invloed van globaliseringsprocessen op de vakantie
ervaringen van jonge homoseksuele toeristen in Buenos Aires*

Door Niki Hukker

Master Culturele Antropologie: “Multiculturalisme in Vergelijkend Perspectief”

Universiteit Utrecht

Universiteit Utrecht

Studentnummer: 3506339

Datum: 15 augustus 2012

Begeleider: Diederick Raven

Inhoudsopgave

Dankwoord	4
1. Inleiding	6
1.1 Onderzoekslocatie.....	7
1.2 Onderzoekspopulatie.....	8
1.3 Onderzoeksmethoden.....	8
1.4 Opbouw scriptie.....	11
2. The Gay Capital	12
2.1 Rise of the Global Gay.....	14
2.2 De Rebellen.....	16
2.3 De Global Gays.....	18
3. The Gay Holiday	21
3.1 Betekenis Gay Scene.....	21
3.2 Eerste Stappen van een Nieuwkomer.....	24
4. Coming out with the Global Gays	29
4.1 Push en Pull: Uit-de-kast-komers.....	29
4.2 Push: Global Gays.....	31
4.3 Pull: Global Gays.....	32
4.4 Toeristen & Vagebonden.....	36
5. Coming out with the Rebels	41
5.1 Nieuwe Identiteiten	41
5.2 Uit de Kast en Kwetsbaar.....	43
Samenvatting & Conclusie	46

Bibliografie.....50

Dankwoord

Deze scriptie, eindelijk klaar, is het product van vele maanden onderzoeken, brainstormen, schrijven en herschrijven. Dat was niet altijd gemakkelijk, maar gelukkig hebben veel mensen mij hierbij, ieder op een eigen manier, geholpen. Graag maak ik daarom van de mogelijkheid gebruik hen te bedanken.

Allereerst wil ik alle jonge homoseksuele toeristen bedanken, die mij de mogelijkheid boden een kijkje in hun leven te nemen. Zij leerden mij het vakantie vieren in Buenos Aires zien door hun ogen, en stonden altijd open voor (persoonlijke) vragen van mijn kant. Door ons intensieve contact hebben zij mij veel waardevolle inzichten gegeven met betrekking tot het onderzoek. Daarnaast zijn sommigen van hen uitgroeid van informanten tot goede vrienden, die mijn verblijf in Argentinië kleur gaven.

Tijdens die drie maanden, heb ik ook veel steun gehad aan Iris en Jonne, mijn mede antropologen in het veld, die ook in Buenos Aires waren neergestreken. Het verkennen van de stad, de zoektocht naar informanten, een rode draad vinden in de veldwerk bevindingen; alles is gemakkelijker met een paar maatjes aan je zijde, die begrijpen waar je mee bezig bent.

Hoewel niet aanwezig in Buenos Aires, wil ik ook mijn medestudenten Judith en Jessica bedanken voor hun steun tijdens het onderzoek- en schrijfproces. Tijdens deze gehele periode hebben zij mij waar nodig moed ingesproken, opgevrolijkt, advies gegeven en van de nodige maaltijd voorzien. Dit gaf mij letterlijk en figuurlijk de energie om door te gaan.

Uiteraard verdient ook mijn begeleider Diederick een plekje op deze pagina. Hij liet me mijn eigen gang gaan, maar als ik na een lange periode van afwezigheid wanhopig bij hem aanklopte, stond hij meteen klaar. Door orde in de chaos te scheppen heeft hij mij geholpen een veldwerk verhaal om te zetten in deze antropologische scriptie.

Als laatste, maar zeker niet onbelangrijkste, wil ik graag mijn ouders en Gaby en Marco bedanken voor alle geduld en steun. Zonder hun updates vanuit Nederland, opvrolijk

uitstapjes, begrip voor mijn scriptie stress, en kast vol koekjes, had ik het zeker niet tot aan de allerlaatste deadline volgehouden.

Niki

1. Inleiding

“You have to understand, this is not just a holiday!”

Zonvakanties, avontuurlijke vakanties, stedentrips, wereldreizen; uitgebreid vakantieviereen is in de westerse samenlevingen eerder regel dan uitzondering. Zoals één van mijn informanten in de quote hierboven echter al aangeeft, is dit populaire tijdverdrijf voor sommige mensen meer dan zomaar een vakantie. Homoseksuele toeristen van over de hele wereld trekken naar grote steden met een populaire gay scene, omdat daar hun enige mogelijkheid ligt om voor hun seksuele geaardheid uit te komen. Deze scriptie gaat over een groep jonge homoseksuele toeristen die haar toevlucht zoekt in Buenos Aires, de hoofdstad van Argentinië. Zij brengen daar hun vakantie door, in de hoop de vrijheid te vinden om hun eigen seksuele identiteit te ontwikkelen. Ze hebben gekozen voor Buenos Aires, omdat deze stad tegenwoordig bekend staat als de *gay capital* van Zuid-Amerika.

Drieënhalve maand lang heb ik mij in de gay scene begeven, en de nieuwe generatie homoseksuele toeristen gevolgd tijdens hun vakantieperiode. Deze scriptie heeft tot doel een beeld te schetsen van de positie van jonge homoseksuele toeristen binnen de gay scene van Buenos Aires. De literatuur legt veel nadruk op het belang van vakanties voor de ontwikkeling van de seksuele identiteit van homoseksuele mannen. De bekendheid van de gay scene en de vergrootte acceptatie van homoseksualiteit wereldwijd, hebben echter de laatste jaren gezorgd voor veel veranderingen binnen de scene. De literatuur over gay vakanties is daarom niet meer altijd toepasbaar op de generatie van nu. Hoe het wel zit, daar hebben nog niet veel wetenschappers zich over gebogen. In mijn poging de bestaande kennis aan te vullen vond ik dat, juist omdat homoseksualiteit steeds meer geaccepteerd wordt, het uit de kast komen op vakantie lastiger wordt voor hen die thuis nog niet openlijk homoseksueel kunnen zijn. De globaliseringprocessen die deze veranderingen in gang hebben gezet, en de gevolgen daarvan, zullen centraal staan in deze scriptie. De vraag waardoor ik me tijdens mijn onderzoek heb laten leiden is: In hoeverre beïnvloedt globalisering de vakantie ervaring van jonge homoseksuele toeristen in Buenos Aires? In dit hoofdstuk zal ik om te beginnen de onderzoekscontext beschrijven. We zullen achtereenvolgens kijken naar de onderzoekslocatie, onderzoekspopulatie, methodologie en opbouw van de scriptie.

1.1 Onderzoekslocatie

Mijn onderzoek heeft zich afgespeeld in Buenos Aires. Deze hoofdstad van Argentinië is met 2.8 miljoen inwoners de grootste stad van het land, en ook het economische en culturele centrum ervan. In de agglomeratie Gran-Buenos Aires, liggend aan de Rio de la Plata, wonen ongeveer 13 miljoen mensen. De titel ‘Parijs van het Zuiden’, heeft de stad te danken aan de architectuur, de enorme variatie aan winkels en restaurants, het culturele leven en de kosmopolitische bevolking van overwegend Europese afkomst (Bao, Clark, Gleeson, Symington & Vidgen, 2010) In deze metropool kregen westerse liberale ideeën met de toename van de mondialisering, al snel voet aan de grond. Ondanks de overwegend katholieke bevolking in het land, was de acceptatie van homoseksualiteit was daar één van. De afgelopen jaren is er op het gebied van gelijke rechten veel vooruitgang geboekt, om te beginnen door het aannemen van een wet die discriminatie op basis van seksuele voorkeur verbiedt (Bao, Clark, Gleeson, Symington & Vidgen, 2010; gay guide, z.d.). In 2002 werd verder de *civil union* tussen mensen van hetzelfde geslacht goedgekeurd in Buenos Aires, en in 2010 werd Argentinië het eerste Zuid-Amerikaanse land waar het ‘homohuwelijk’ is toegestaan (gay guide, z.d.). Onder invloed van deze ontwikkelingen is Buenos Aires langzaam maar zeker uitgegroeid tot de ‘gay capital’ van Zuid-Amerika. Dit gecombineerd met de waardedaling van de peso heeft geresulteerd in een explosie in gay toerisme (gay guide, z.d.).

Met de toestroom van deze toeristen begint ook de markt zich steeds meer te richten op de homoseksuele consument. Clubs, hostels en restaurants speciaal gericht op deze doelgroep, schieten als paddenstoelen uit de grond. Sinds enkele jaren heeft Buenos Aires nu zelfs zijn eigen gay parade (gay guide, z.d.). De website editor van de London Gay Times Travel schrijft: *"Buenos Aires is probably the most liberal and gay friendly city in Latin America. Here you will find a large and sophisticated gay scene"* (gay guide, z.d.). Ondanks deze enorme populariteit is de gay scene in Buenos Aires niet luidruchtig en uitbundig zoals in typische gay steden als Rio de Janeiro of Sitges. De sfeer valt eerder te omschrijven als rustig, vriendelijk en beschaafd, hoewel er ook de nodige spectaculaire discotheken zijn. De porteños, zoals inwoners van Buenos Aires genoemd worden, accepteren de gay scene als zijnde een onlosmakelijk deel van de stad, net zoals tango en wijn dat zijn. De stad trekt homoseksuele toeristen van over de hele wereld, maar vooral Europeanen en Noord-Amerikanen die zich aangetrokken voelen tot het liberale Europese gevoel dat de stad uitstraalt (Bao, Clark, Gleeson, Symington & Vidgen, 2010). Dit maakte de stad voor mij tot

een perfecte locatie om jonge homoseksuele toeristen te ontmoeten en de vakantie samen met hen te beleven.

1.2 Onderzoekpopulatie

Door de populariteit van Buenos Aires onder homoseksuele toeristen, was het niet moeilijk met hen in contact te komen. Bij mijn Spaanse les, in huis, tijdens het uitgaan; zonder er naar op zoek te gaan had ik al snel een homoseksuele kennissenkring gevormd. Drie maanden lang heb ik geprobeerd één van hen te zijn, zoveel mogelijk van de gay scene te verkennen, en door hun ogen te leren zien. De specifieke populatie waarop ik mij in de loop van mijn onderzoek steeds meer ben gaan richten zijn de jonge homoseksuele toeristen, met een leeftijd variërend van ongeveer 20 tot 30 jaar. Zij waren in Buenos Aires voor een vakantie en soms ook voor een wat langere periode vanwege een wereldreis of uitwisseling. Ik heb ervoor gekozen om enkel mannelijke homoseksuele toeristen te volgen, omdat er volgens de literatuur veel verschillen zijn tussen hoe homoseksuele mannen en lesbiennes hun vakantie en seksualiteit beleven (Browne & Lim, 2010; Hughes, 2006; Valentine & Skelton, 2003). Door beiden te onderzoeken, zouden de toch al ingewikkelde processen die ik probeerde te doorzien, nog moeilijker te doorgronden zijn geweest.

De jonge mannen waar ik mee ben opgetrokken waren afkomstig vanuit veel verschillende Westerse dan wel niet Westerse samenlevingen. Aangezien de door mij onderzochte toeristen de middelen hadden om op vakantie te gaan leefden zij, uitzonderingen daargelaten, in redelijke welvaart. Ze verbleven in hostels, hotels en tijdelijk gehuurde kamers verspreid over de hele stad. Aangezien Buenos Aires veel meer te bieden heeft dan alleen een de gay scene kwamen zij hier met uiteenlopende plannen en verwachtingen. Dit flink gevarieerde publiek vormde daarom een mooie dwarsdoorsnede van de nieuwe generatie homoseksuele toeristen die hun weg naar Buenos Aires vonden.

1.3 Methodologie

Om de processen die zich afspeelden in mijn onderzoekspopulatie zo goed mogelijk te vatten, heb ik een verscheidenheid aan onderzoeksmethoden gebruikt. De meeste sociale

wetenschappen hanteren voornamelijk kwantitatieve methoden, maar dit is een antropologisch onderzoek, dat tot doel heeft een verhaal te vertellen. Er is geprobeerd een gedetailleerd en holistisch beeld te schetsen van een situatie, waarbij deze geplaatst is binnen de context van de huidige mondialisering.

Om een ingang in de voor mij onbekende wereld van de homoseksuele toeristen te vinden heb ik allereerst goed om me heen gekeken. In hostels en op toeristeninformatiepunten wordt er veel reclame gemaakt voor clubs en evenementen, waardoor ik al snel de trotse eigenaar was van 'The Gay Guide to Buenos Aires'. De naam zegt het al: een plattegrond met daarop alle hotspots voor homoseksuelen. Veel reizigers laten zich door dit soort bronnen en door reisgidsen als de Lonely Planet adviseren, wat het voor mij gemakkelijker maakte hen te lokaliseren. Daarnaast bekeek ik websites en fora, om zo op de hoogte te blijven van wat er speelde in de gay scene van Buenos Aires.

Het in de antropologie welbekende 'hanging around', oftewel het tijd doorbrengen met de onderzoekspopulatie (Bernard, 1988), bleek voor mij een erg waardevolle onderzoeksmethode. Door er echt te zijn, te observeren en te participeren, heb ik informatie kunnen verzamelen waartoe ik vanachter mijn laptop of boeken nooit toegang zou hebben gekregen. Een geluk voor mij was dat ik per toeval ik een huis kwam te wonen waarin een wisselend aantal homoseksuele jongens uit verschillende landen verbleef. Al snel raakten we bevriend en kon ik op een heel natuurlijk wijze een kijkje nemen in het leven van mijn huisgenoten. Zij maakten mij, meer dan alle gidsen hadden kunnen doen, wijs in de wirwar van gay clubs, kroegen en hostels. Op die manier kon ik, veel eerder en gemakkelijker dan verwacht, van binnenuit de situatie bekijken. We leefden samen en we deelden voor die paar weken of maanden lief en leed. Voor mij was dit een ideale positie. Mijn onderzoek begon als ik 's morgens opstond en eindigde pas als ik diep in de nacht, na bijvoorbeeld een avondje gay bar vermoeid mijn bed in stapte. Zo kon ik situaties observeren en analyseren zonder me 'die gekke antropoloog' te voelen in de groep. Ik was één van hen en zij werden deel van mijn leven.

Eén nadeel van bevriend zijn met mijn informanten was dat ik het naarmate ik hen beter leerde kennen, moeilijker vond situaties objectief te bekijken, en niet meteen hun kant te kiezen. Pas als ik alleen op mijn kamer was, drong soms tot me door dat ik in eerste instantie niet helemaal neutraal had gekeken. Een voordeel was wel dat ik via deze huisgenoten ook

met veel homoseksuele toeristen in aanraking gekomen ben die voor een kortere periode in de stad waren, en heb kunnen observeren hoe zij hun tijd besteedden en welke keuzes ze maakten. Aangezien het ook hier om jongeren van mijn eigen leeftijd ging, verliep het contact soepel en hadden we veel te bespreken, maar bij hen kon ik wel wat meer afstand bewaren. Mijn observaties noteerde ik op een klein kladblokje dat ik overal mee naartoe nam. Thuis werkte ik die aantekening vervolgens uit.

Natuurlijk heb ik ook veel gesprekken gevoerd, omdat nu eenmaal niet alles van de buitenkant is af te lezen. Een aantal van de jongens waar ik meer contact mee had, heb ik uitgebreid geïnterviewd. Soms waren dat meerdere korte (in)formele gesprekjes, soms een interview aan de hand van een topic-lijst. Daarnaast heb ik nog mensen benaderd voor een interview die ik niet persoonlijk kende, maar die een interessante positie innamen in mijn onderzoeksveld. De gesprekken hebben mij meer inzicht gegeven in de perspectieven en achtergronden van individuen, hoe dit zich verhoudt tot hun huidige situatie en wat hen ertoe heeft gebracht naar Buenos Aires af te reizen. Ik heb in totaal ongeveer twintig interviews gedaan. Een meevaller was dat alle toeristen die ik benaderde vrij goed tot perfect Engels spraken, zodat de taal verder geen grote barrière vormde. De interviews bleken een goede aanvulling op de informatie verkregen door participerende observatie.

Alle interviews en bijna alle informele gesprekken vonden plaats nadat ik mijn gesprekspartner had ingelicht over mijn onderzoek. Hiermee heb ik dus het idee van de ‘informed consent’ toegepast. Bij interviews was dit vanzelfsprekend het geval, maar bij korte gesprekjes in club of kroeg was dit soms lastiger. Het uitleggen en vragen om toestemming kan een gesprek verstoren en mensen verleiden sociaal wenselijke antwoorden te geven. Echter, in mijn geval kwam dit onderwerp vaak vanzelf al ter sprake omdat mensen zich afvroegen was ik als heteroseksueel in een gay bar deed. Als ik vertelde over mijn onderzoek waren de reacties zonder uitzonderingen positief, en leken mensen zich soms ook gevleid te voelen dat iemand interesse toonde in hun leefwereld. De informatie die zij met mij deelden heb ik uiterst voorzichtig behandeld, zodat niemand er nadelige gevolgen van zou ondervinden.

Eén keer in de zoveel tijd nam ik mijn aantekeningen en uitgewerkte interviews door om zo een structuur te ontdekken in de overvloed aan informatie. Zo ontdekte ik verschillende groepen en perspectieven, en ook de gaten die er nog in de door mij verzamelde bevindingen

aanwezig waren. Aan de hand daarvan kon ik mijn onderzoek dan weer in een bepaalde richting sturen. Wat mijn onderzoek soms lastig maakte was de korte verblijfperiode van veel toeristen. Velen waren slechts enkele dagen of weken in Buenos Aires waardoor het niet mogelijk was hen heel goed te leren kennen, of eventueel follow-up interviews te doen. Het was een kwestie van elke keer weer opnieuw beginnen. Ook om die reden waren mijn huisgenoten, die vaak weken tot maanden in de stad bleven, goud waard.

1.4 Opbouw scriptie

Om mijn bevindingen op een overzichtelijke wijze te presenteren is deze thesis opgedeeld in thema's die de lezer stap voor stap begeleiden naar de conclusie waartoe ik uiteindelijk ben gekomen. Na dit inleidende onderdeel, zal ik in het tweede hoofdstuk een introductie geven van 'gay capital' Buenos Aires. Daarbij kijk ik naar de emancipatie die homoseksuelen de laatste decennia hebben doorgemaakt en hoe de toenemende mondialisering hier een rol in speelt. Ik bespreek aan de hand daarvan hoe deze ontwikkeling geleid hebben tot het ontstaan van homonormativiteit en polarisatie binnen de gay scene. Het derde hoofdstuk vervolgens, richt zich op de traditionele gay vakantie, en hoe die door homoseksuelen wordt gebruikt als coming out moment. Hierbij volgen we één van de jongens bij zijn eerste ervaringen met betrekking tot dit proces. Het vierde hoofdstuk verklaart aan de hand van de vakantiemotivaties van de homoseksuele toeristen, waarom de nieuwkomers moeite hebben aansluiting te vinden bij de andere jonge homoseksuele mannen. Daartoe vergelijk ik de ervaringen van de jongeren met de literatuur die voornamelijk op oudere generaties is gericht. Aan bod komen onder andere de push en pull factoren en Bauman's theorie over hoe uitsluitingprocessen samengaan met globalisering. Met het vijfde en laatste inhoudelijke hoofdstuk bekijk ik hoe jongeren die in Buenos Aires uit de kast willen komen, uiteindelijk opgenomen worden door de groep homoseksuelen die zich afzetten tegen de hetero- en homonormativiteit. Zowel positieve als negatieve gevolgen van deze insluiting worden besproken. Ik sluit deze thesis af met een samenvatting van mijn bevindingen, waarna ik een uiteindelijk antwoord op mijn onderzoeksvraag zal formuleren in het concluderende hoofdstuk.

2. The Gay Capital

Het is zaterdagavond, of beter gezegd nacht, als ik over de brede rechte straten van Buenos Aires op pad ga naar mijn eerste tango avontuur. De weg vinden is geen probleem, dankzij de overzichtelijke stadsopbouw. De moeilijkheid zit hem echter in het manoeuvreren over de stoep. Als je even niet oplet, stap je door de vele ontbrekende tegels zo in een gat, of op een hondendrol, of in het ergste geval op een dakloze die daar net zijn bed heeft opgemaakt. Hoewel deze stad als westers aandoende metropool bekend staat, kan het soms best armoedig zijn. De vele groepjes mensen die midden in de nacht met grote karren rond rijden om karton te verzamelen uit afvalzakken, versterken dit beeld. Wanneer ik de kleine straatjes verruil voor de meer centrale wegen, blijkt echter waar Buenos Aires haar naam en faam aan te danken heeft. Wolkenkrabbers, schreeuwerige neonreclame, massa's mensen op straat, restaurants, verkopers, scheurende taxi's, een zestien banen brede snelweg; zonder twijfel is dit een echte wereldstad. Zelfs om één uur 's nachts zijn er nog restaurants open of kan je een winkel binnenlopen. Zoals ze hier zeggen: "el tiempo no existe en Buenos Aires", oftewel, de tijd bestaat niet in deze stad. Vaak gaat het meest enthousiaste uitgaanspubliek pas na het ontbijt naar huis.

Ook deze nacht maken de mensen zich op voor een avondje vertier in een kroeg of discotheek. Terwijl ik mijn weg vervolg, beginnen er dan ook steeds meer mensen op straat te verschijnen. Mensen in alle soorten en maten: jong en oud, hip en alternatief, rijk en arm, naturel en nep. Voor even vermengen zij zich op straat, totdat ze ieder hun eigen bestemming hebben bereikt. Wanneer ik mannen passeer gaat dat vaak gepaard met de nodige opmerkingen van hun kant. Hoewel ik met mijn beperkte Spaans niet alles begrijp, is de strekking duidelijk: "schatje, schoonheid, ga je met me mee?". Het is eerder regel dan uitzondering dat Argentijnse mannen vrouwen bij het langslopen hardop becommentariëren. Ondertussen ben ik het gewend, en loop ik zoals de Argentijnse vrouwen doen, gewoon door zonder hen zelfs maar aan te kijken.

Ik ben blij als ik eindelijk mijn bestemming bereik, en de gekte van de straat even achter me kan laten. Ik sta voor de deur van een milonga, oftewel een Argentijnse dansclub. Die is gevestigd in een klein onopvallend pand aan een grote straat. De naam 'El Beso', wat 'de

kus' betekent, staat op een bordje naast de deur. Verder is er niets wat verraad dat er binnen een tango zaal verborgen zit. Ik betaal een klein entreebedrag bij de ontvangstbalie, en haast me de trappen op. Wanneer ik de zaal binnenkom, voel ik direct een last van me af vallen. Geen stress, geen machocultuur en geen veroordelende blikken, wat een contrast. Deze milonga is er dan ook niet zomaar één, maar richt zich speciaal op de homovriendelijke tangoliefhebbers. Bij binnenkomst zie ik meteen dat het te simpel zou zijn deze plek te omschrijven als een Gay Tango. Beter gezegd is het een milonga waar de gender rollen niet voorgeschreven worden, maar open zijn. Mannen leiden mannen, mannen leiden vrouwen, vrouwen leiden mannen of vrouwen leiden vrouwen.

Zo onopvallend mogelijk zoek ik een zitplekje aan de dansvloer. Onderweg krijg ik veel vriendelijke blikken toegeworpen. Ik lach en ik knik maar wat, en hoewel ik voor het eerst ben voel ik me meteen thuis. Verwachtingsvol richt ik mijn aandacht op de dansvloer. Die is klein en vierkant, met een glanzende houten vloer. De overheersende kleuren in de zaal zijn rood en groen, en de lichten zijn gedimd. Rond de dansvloer zitten mannen en vrouwen van alle leeftijden het schouwspel te bekijken. De sfeer is ontspannen en intiem. Dan geeft de muziek aan dat er een nieuwe dans staat te beginnen. Voor ik het weet hebben zich paartjes gevormd, in alle mogelijke gender combinaties. Mijn oog valt op twee mannen die samen op het ritme van de muziek over de dansvloer lijken te zweven. Ze doen dat zo soepel, elegant en sensueel, dat mijn verwondering al snel over gaat in bewondering. Dit is zoals tango hoort te zijn. Geen grootst spektakel zoals dat voor de toeristen wordt neergezet, maar een intieme gepassioneerde dans tussen twee partners. De aanwezigheid van de vele porteños versterkt het gevoel van authenticiteit. Het niveau van dansen is hoog, maar de sfeer is zo open en ontspannen, dat ook beginneling zich onder aanmoediging op de vloer wagen. Zelf blijf ik liever nog even veilig op mijn stoeltje zitten. Mijn buurman Brian, een Amerikaanse jongen van midden twintig, knoopt een gesprekje aan. Hij vertelt me dat tango altijd zijn passie is geweest. Thuis durft hij echter niet openlijk homoseksueel te zijn, dus had hij noodgedwongen altijd met vrouwen gedanst. Nu, op vakantie in Argentinië, heeft hij alle beperkingen van thuis van zich afgegooid en doet hij wat hij wil. Eindelijk kan hij de tango ervaren gebaseerd op ware aantrekkingskracht, in zijn geval met een man dus. Voor hij zich weer bij de dansende menigte voegt fluistert hij me toe: "Here in this paradise, we are all the same, and I can dance, and dance, and dance, and be free!".

Vrijheid en gelijkheid, ook voor homoseksuelen, dat is wat Buenos Aires tot de *gay capital* van Zuid-Amerika heeft gemaakt. Dat is een bijzondere ontwikkeling in een land waarvan de overwegend katholieke bevolking liever niet met homoseksualiteit geconfronteerd wordt. Buenos Aires is als een homovriendelijke oase te midden van een soms vijandige omgeving. Met de toestroom van homoseksuele toeristen begint ook de markt zich steeds meer te richten op de homoseksuele consument (gay guide, z.d.). Deze ontwikkelingen, tezamen met andere invloeden van globalisering, hebben tot gevolg dat de gay scene van Buenos Aires constant in beweging is. In dit hoofdstuk zullen we bekijken hoe de groeiende populariteit van het kosmopolitisme recent heeft bijgedragen aan polarisatie binnen de gay scene. Om te beginnen bespreek ik in de volgende paragraaf hoe kosmopolitisme geleidt heeft tot het ontstaan van de ‘global gay’.

2.1 Rise of the Global Gay

De opkomst van de westerse homoseksuele man is begonnen bij de veranderende rol van de staat. Waar de staat eerder als herverdelers functioneerde, is een belangrijke taak (van vooral de lokale gemeenten) nu geworden haar steden aan te prijzen (Marcuse & Van Kempen, 2000, 262). De toekomst van de meeste steden hangt namelijk af van hoe aantrekkelijk zij zijn voor consumenten om te wonen (Bell & Binnie, 2004). Nu die consumenten rijker en mobieler worden, zijn zij vrijer te kiezen, en moet er meer moeite gedaan worden door steden om hen te lokken en behouden. Om de inbewoording van Florida (2002) ‘creatieve klasse’ aan zich te binden, wordt getracht een beeld te schetsen van de stad als zijnde een kosmopolitisch oord. Kosmopolieten identificeren zich graag als open en nieuwsgierig naar alles dat anders is. Ze zoeken het verschil op (Rushbook, 2002; Urry, 1990). Om aanspraak te maken op de titel kosmopolitisch, en het aantrekken van de daarbij behorende inwoners, benadrukken veel steden daarom hun etnische diversiteit (Bell & Binnie, 2004). In steeds meer gevallen functioneert de gay scene als een van deze vormen van etnische diversiteit. Niet-heteroseksuelen behoren nu tot de groep die deze steden aantrekkelijker maakt. Een plaats die de homoseksuele gemeenschap verwelkomt, verwelkomt alle mensen (Florida, 2012, p. 258).

In plaats van te worden verborgen en weggedrongen, wordt de gay scene tegenwoordig dus vaak actief gepromoot door de toerisme industrie, die zich daarmee als voorstander van seksuele diversiteit profileert. Ze promoten positieve representaties van lesbiennes en

homoseksuele mannen. Ook Buenos Aires doet hier aan mee door de gay scene te betrekken bij reclame campagnes voor de stad. Een gevolg daarvan is echter dat homoseksuelen worden gereduceerd tot een marketing profiel of toeristische attractie (Waite, Markwell & Gorman-Murray, 2008). Doordat de toeristenindustrie een bepaalde niet bedreigende vorm van homoseksualiteit normaliseert, ontstaat er wat Lisa Duggan (2003) homonormativiteit noemt. Het idee van hoe een homoseksueel zich acceptabel gedraagt volgens heteroseksuele maatstaven. Gay scene promotie campagnes demonstreren daarmee een manier waarop LGBT (Lesbian, Gay, Bisexual, Transsexual) mensen gedwongen worden zich op een manier te gedragen die door de heteroseksuele natie geaccepteerd wordt (Bell & Binnie, 2004; Duggan, 2003; Rushbook, 2006). Altman (1997) introduceert de term *global gay* om te beschrijven hoe homoseksuelen deel worden van de internationalisering van een bepaalde vorm van sociale en culturele identiteit gebaseerd op homoseksualiteit. De global gay is anders genoeg om exotisch en interessant te zijn, maar normaal genoeg om geen bedreiging te vormen (Altman, 1997; Binnie & Skeggs, 2004). Het beeld van de global gay (man, westers, rijk, reislustig) verspreid zich in hoog tempo naar alle metropolen die hun kosmopolitisme willen benadrukken (Waite, Markwell & Gorman-Murray, 2008).

Aan de ene kant wordt de opkomst van de global gay toegejuicht, want homoseksualiteit wordt eindelijk meer geaccepteerd in de samenleving. Het probleem is echter dat het idee van de global gay niet representatief is voor alle niet-heteroseksuelen (Bell & Binnie, 2004; Duggan, 2003; Rushbook, 2006; Waite & Markwell; 2006). Alle 'afwijkende' seksualiteiten zijn versimpeld om homoseksualiteit goed in de markt te kunnen zetten. Kosmopolitisme wordt dan wel ervaren door het consumeren van verschil, maar dat geldt dus alleen voor sommige verschillen (Binnie & Skeggs, 2004). In Buenos Aires staan op posters van gay clubs bijvoorbeeld bijna enkel jonge, knappe, goedgeklede mannen met een westers, lichter dan Argentijns, uiterlijk. Subculturen die worden gezien als afwijkend, bedreigend, marginaal of niet marketingwaardig, worden verdrongen en onzichtbaar gemaakt (Binnie, 2001). De *good homosexual* domineert, en de minder geassimileerde *queer unwanted*, zoals biseksuelen, transseksuelen, etnische minderheden, of mensen met bijvoorbeeld een leerfetisj, worden ondergronds gedreven (Binnie, 2004; Waite & Markwell, 2006: 255-256; Howe, 2001). Op deze manier ontstaan er hiërarchieën binnen de gay scene, waarbij iedereen die buiten de boot valt wordt gemarginaliseerd. Zowel Duggan (2003) als Rushbook (2006) stellen dat de neo-liberale staat met opzet homonormativiteit promoot, om op die manier homoseksuelen te

dwingen binnen deze grenzen te leven, en te assimileren met de door heteroseksuelen gedomineerde maatschappij.

Ook in de gay scene van Buenos Aires zijn veel homoseksuele mannen om die reden niet blij met de recente ontwikkelingen. Hun verzet tegen zowel hetero- als homonormativiteit leidt tot het ontstaan van twee kampen binnen de scene, die steeds verder uit elkaar drijven. Hoewel de tweedeling binnen de scene natuurlijk niet zwart wit is, ontstaan er daardoor wel degelijk twee groepen, waarvan beide perspectieven in de volgende paragrafen aan bod zullen komen.

Debatten over seksueel burgerschap worden al langer gekenmerkt door conflicten tussen de degenen die heteronormatieve waarden liever verwerpen en voorstanders van assimilatie (Bell & Binnie, 2004). De eerste groep, die ik de rebellen zal noemen, verzet zich tegen het imago van de global gay, en domineert daarmee de gay scene. De tweede groep, de *global gays*, maakt zich weinig druk om het global gay hokje waar zij in worden gestopt, en wil gewoon met rust gelaten worden. In de gay clubs en kroegen in Buenos Aires is te zien dat deze twee groepen moeilijk mengen. Een global gay in een club met enkel rebellen heeft gegarandeerd geen fijne avond, en ook in een omgekeerde situatie verloopt het contact moeizaam.

Om een beter idee te krijgen van de ideeën, ervaringen en gedragingen van beide kampen binnen de scene, zal ik twee jonge homoseksuele toeristen aan het woord laten komen, die ieder één van de groepen representeren. We beginnen met de jonge mannen die ik tot rebellen heb omgedoopt.

2.2 De Rebellen

De rebellen noem de homoseksuele mannen die het als vervelend ervaren om het etiket van global gay opgeplakt te krijgen, omdat ze helemaal niet willen assimileren, of binnen de grenzen van homonormativiteit willen leven (Bell & Binnie, 2004). Ze zagen daarom geen andere mogelijkheid dan dat beeld met geweld te ontcrachten. Ze rebelleerden tegen de heteronormatieve maatschappij. De homoseksuelen die dat niet deden, beschuldigden zij van verraad van hun eigen soort. Wat mij meteen al opviel is dat veel van hen sterk reageerden, wanneer ze het gevoel hadden dat ze in hun vrijheid om homoseksueel te zijn beperkt werden. Ze hadden zich vaak vrijgevochten uit een thuissituatie die negatief oordeelde over hun

seksuele geaardheid, en hadden er genoeg van. Ondanks dat zij aan de global gay 'eisen' voldeden, kozen zij ervoor zich juist tegen hen te keren.

Op de gay tangoavond in Buenos Aires, ontmoette ik een jongen die zich meteen duidelijk als rebel profileerde. *"I hate the gay gayhater!"*, vertelde hij, terwijl hij me strijdlustig aankeek. Alsof hij bij de eerste hint van een weerwoord direct vol in de aanval zou gaan. Deze jongen, Luke, was 27 jaar en kwam uit Arizona. Hij studeerde theater, opera & media en speelde twee jaar lang in een Amerikaanse soap serie. Nu was hij in Buenos Aires op vakantie, want hij was al jaren benieuwd geweest naar dit gay mekka. Ondanks zijn militante houding zag ik al snel dat je met Luke vooral ook veel lol kon hebben. Je hoefde maar een blik in zijn staalgrijze ogen te werpen, om in de lach te schieten. De altijd aanwezig ondeugende uitdrukking op zijn gladgeschoren en fijne gezicht maakten dat hij er wat jonger uitzag dan de 27 jaren die hij oud was. Hij was niet heel breed of groot, maar had een pezige bouw. Zowel op als naast de dansvloer waren zijn bewegingen soepel en lichtvoetig. Zijn steile zwarte haar was aan de zijkanten opgeschoren, maar in het midden langer. Het viel in een soort kuif naar voren, die hij steeds opnieuw in model bleef strijken terwijl we in gesprek waren. .

Als antwoord op de vraag wanneer hij wist dat hij homoseksueel was, zei Luke: *"I was born gay. It's like my eye colour or gender. It's so much a part of me and nothing could ever change about it"*. Hij had het van zichzelf altijd al geaccepteerd. Op zijn 16e kwam hij uit de kast, maar de reactie van zijn ouders was niet positief. Vanuit hun christelijk achtergrond wilden ze het op zijn hoogst tolereren, maar niet accepteren, en dat doen ze nog steeds niet. Zoals Luke zegt: *"I don't tolerate being tolerated"*. Hij eist acceptatie van zijn vrienden en familie, en als ze er problemen mee hadden, ging hij zich juist provocatief gedragen. Zo praatte hij op familiefeestjes soms expres luid en duidelijk over 'lekkere' jongens. Een belangrijke gebeurtenis voor hem was de verhuizing naar zijn grootouders in New York na de middelbare school. Die accepteerden zijn seksuele geaardheid wel. Hij ging daar naar de Juilliard school voor de kunsten, waar de sfeer erg vrij en open was, zoals eigenlijk in de hele stad. De tijd in New York heeft ervoor gezorgd dat Luke zich nu op geen enkele manier beperkt voelt om zichzelf te zijn.

Zijn keuze voor Buenos Aires als vakantiebestemming had voornamelijk te maken met het gay aspect. Hij zag het als een *"big gay city, waiting for me to take over"*. Hij was dan ook erg met het homoseksuele aspect van zijn vakantie bezig. Hij ging uit in gay clubs, deed mee

aan speciale gay kroegentochten en danste op gay tango avonden. Daarbij was hij onbeschaamd op mannenjacht. Hij was daarin dus redelijk extreem, maar zijn gedrag verschilde niet veel van thuis. Hij hield ervan nieuwe dingen te proberen en was altijd overal voor in. Luke vond homoseksuele mannen die zichzelf niet accepteren zoals ze zijn, de zichzelf hatende homoseksueel zoals hij het noemde, verschrikkelijk. Ook iemand die politici steunt die homoseksualiteit niet steunen vallen daar volgens hem onder. En iedereen die volgens Luke in die categorie valt, ook homoseksuelen zelf, kunnen rekenen op zijn kritiek. Zoals hij zegt: *“I feel like it is the individual responsibility of gay people to make the hetero community accept us”*. Zelf deed hij dat bijvoorbeeld door zijn homoseksualiteit er extra dik bovenop te leggen, en zich stereotype te gedragen. Dat deed hij voor de gein, maar soms ook als hij merkte dat mensen zijn geaardheid als een probleem zagen. Hij was dan de eerste om ze uit de tent te lokken.

Met hem zijn er veel homoseksuele jonge mannen in Buenos Aires, die vol in de aanval gaan. Hun grootste ergernis zijn niet de heteroseksuelen die hen niet accepteren, maar de homoseksuelen die zich niet genoeg verzetten tegen deze onderdrukking. Ze gedragen zich extra homoseksueel, om op die manier te laten zien dat zij niet akkoord gaan met de stempel die hen wordt opgedrukt. Ze gaan vooral uit in de hippere en extremere clubs in de stad. Hun kleding is verzorgd, vaak van een goed merk en modern, de (dans)bewegingen vrouwelijk, en om erbij te horen dienen er flink wat mannen gescoord te worden. De rebellen zijn niet erg tolerant tegenover homoseksuele mannen die niet aan deze ongeschreven regels willen voldoen. Zij worden vaak belachelijk gemaakt of gewoon compleet genegeerd. Hoewel degenen die zich niet bij de rebellen willen of kunnen aansluiten, niet georganiseerd zijn in een groep, vormen zij tegen wil en dank het andere kamp binnen de gay scene.

2.3 De Global Gays

Voor mij als nieuwkomer, was die laatste groep toegankelijker, omdat waar de rebellen vooral onder elkaar zijn, de global gays zich vaker mengen met heteroseksuelen. Tijdens een gezamenlijke Spaanse les ontmoette ik Wayne van 24, die uit een klein dorpje in Groot-Britannië kwam. Hij verschilde in alle opzichten, behalve natuurlijk qua seksuele geaardheid, van Luke. Hij had net zijn studie genetica afgerond en besloot zichzelf te belonen met een mooie reis. Waar hij in het begin wat stil en verlegen overkwam, bleek hij later over een

ongelooflijk droge humor te beschikken, waar hij iedereen mee aan het lachen kreeg. Ondanks dat was hij vaak onzeker in sociale situaties, vooral over zijn uiterlijk. Hij dacht dat iedereen hem lelijk vond door zijn gedrongen bouw en bolle buik, maar met zijn donkerblonde haar en blauwe ogen kreeg hij in Argentinië zeker de nodige aandacht. Toch had hij het liefste niet teveel mensen om zich heen, behalve als hij dronken was, want dan was hij nergens meer bang voor.

Wayne was homoseksueel, en schaamde zich daar niet voor. Toch vond hij het niet nodig om daar constant mee bezig te zijn en de nadruk op te leggen. Hij wilde het liefste gewoon een normaal leven, waarbij hij zich niet constant voor zijn seksuele geaardheid hoefde te verantwoorden. Wanneer hij mensen voor het eerst ontmoet, zou hij het ook niet snel ter sprake brengen. Hij had namelijk vaak ervaren dat wanneer mensen erachter kwamen dat hij homoseksueel was, zij hem plotseling zagen als ‘Wayne de homo’, en al zijn andere persoonlijkheidskenmerken vergaten. Wayne: *“From being Wayne with multiple characteristics, I’m suddenly gay-Wayne. In a way you have to make it [homosexuality] part of your personality so that it won’t conflict with what other people think”*. De wetenschap is er dan wel over uit dat homoseksualiteit slechts één deel van de identiteit van een persoon vormt, en er net zoveel verschil bestaat tussen homoseksuelen als heteroseksuelen (Howe, 2001; Hughes, 1997, 2006; Binnie & Valentine, 2004), maar in de praktijk wordt dat blijkbaar toch vaak anders gezien.

Dat andere homoseksuelen in Buenos Aires het niet waardeerden wanneer hij zijn homoseksualiteit op de achtergrond hield, vond hij vervelend. Wayne had er gewoon helemaal geen behoefte aan veel aandacht aan zijn kleding te besteden of zich vrouwelijk te gedragen. Tijdens het uitgaan werd hij daarom in sommige gay clubs in Buenos Aires echter raak aangekeken. Zijn eerste indruk van de scene beschreef hij als volgt: *“Gays here are quickly pushed into the camp stereotype, which is more ‘gay’ than a lot of them are. If you don’t conform you are the ‘gay-gayhater’ which makes up the other part of the gay population, it polarizes”*. Volgens hem was er in de grote steden in Groot-Britannië hetzelfde aan de hand. Hij hoopte dat het in Argentinië anders zou zijn, maar helaas voelde hij ook hier de druk zich aan te passen. Wayne koos er in dat geval liever voor niet te gaan, of zoveel te drinken dat hij de veroordelende blikken niet meer zag.

Wayne was van mening dat iedereen gewoon zo gay moet kunnen zijn als hij zelf wilde. Dat die anderen hun homoseksualiteit er zo dik bovenop leggen moesten zij weten, zolang ze dat van hem maar niet ook verwachtten. Dat hij meteen voor homohater werd uitgemaakt, kon hij niet begrijpen. Hij zei: *“I just am who I am, and I’m happy with that. Of course I am insecure at times and I want people to like me, but I’m fine with my homosexuality, really. It’s just that, you know, it’s a part of me, but it doesn’t define who I am, and that’s why I don’t need to walk around with ‘gay’ written all over me”*. Wayne koos er dus niet bewust voor om met de heteronormatieve maatschappij te integreren, maar hij gaat daar als vanzelf in op, omdat hij door te zijn wie hij is in het plaatje van de global gay paste. Global gay zijn is vaak geen keuze, gemaakt om de vruchten van die bevoorrechte positie te plukken, maar een toevallige match met de levensstijl van homoseksuelen. Het zijn anderen die hen vervolgens als global gay bestempelen.

Beide groepen leven hun eigen leven, en hoewel ze soms op dezelfde plekken in de gay scene komen, gaan ze elkaar het liefst uit de weg. Luke en Wayne bijvoorbeeld, die beiden op dezelfde Spaanse school zaten, hadden van elkaar blijkbaar meteen al begrepen dat ze geen vrienden zouden worden, en zijn nooit samen opgetrokken. Deze gepolariseerde Argentijnse gay scene, is waarin de nieuwe homoseksuele vakantiegangers zonder hiervan een idee te hebben terecht komen. Sommigen van hen sluiten zich als vanzelf aan bij één van de kampen. Er zijn echter ook nieuwelingen voor het eerst uit de kast komen tijdens hun vakantie. Zij moeten nog beginnen met hun seksuele identiteit te ontwikkelen, en hopen daar in de gay scene van Buenos Aires de tijd en ruimte voor te vinden. Zij komen daarvoor speciaal uit Zuid-Amerika, Europa en de rest van de wereld. Of Buenos Aires ook aan die hoge verwachtingen van deze nieuwe generatie homoseksuelen kan voldoen, bekijken we in het volgende hoofdstuk.

3. The Gay Holiday

“The adventure is about to start... Wine, soccer, tango, steak: Buenos Aires here I come!”

Het is de laatste statusupdate die Brian, een fotografiestudent uit de Verenigde Staten, op Facebook achterlaat, voor hij op vakantie gaat. De volgende ochtend zal hij in alle vroegte vertrekken. De hele dag heeft hij heen en weer gerend om op de valreep nog dingen te regelen. De laatste dingetjes kopen, online inchecken, afscheid nemen van zijn vrienden en natuurlijk die koffer inpakken. Als alle voorbereidingen dan eindelijk getroffen lijken te zijn, en hij uitgeput op zijn kamer in een stoel ploft, realiseert hij zich dat hij over 24 uur op het vliegveld van Buenos Aires staat. Eindelijk. Al maanden heeft hij uitgekeken naar deze maand vakantie, die hij precies tussen twee studieonderdelen door kon plannen. Hij kijkt nog eens naar zijn Facebook status. Vrienden en familie hebben al enthousiaste reacties achtergelaten. Maar wijn, voetbal en tango, is dat nu waar het echt om gaat? Nee dus, want hoewel Brian erg geïnteresseerd is in de Argentijnse cultuur, is het iets anders dat hem naar deze wereldstad trekt. Zijn keuze voor deze bestemming is bepaald door de reputatie van Buenos Aires als gay capital van Zuid-Amerika. De meeste familie en vrienden weten van niets, maar Brian is homoseksueel, en snakt naar een mogelijkheid daar eindelijk voor uit te kunnen komen. Iets wat in zijn thuissituatie niet mogelijk is, want zijn streng christelijke familie wil er niets van weten. Zou een vakantie dan uitkomst bieden? Is het een kans om zijn masker af te zetten en zijn homoseksualiteit te verkennen in een veilige homovriendelijke oase? Brian hoopt in ieder geval van wel, en kan niet wachten zijn oude leven achter zich te laten. Nog één nachtje, en dan begint de grote reis!

3.1 Betekenis Gay Scene

Het reizen naar een homovriendelijke grote stad ver van thuis, is een door homoseksuelen veelgebruikte strategie om te ontsnappen aan de zogenaamde heteronormatieve cultuur (Hughes, 1997, 2002; Howe, 2001; Waitt & Markwell, 2006). Een cultuur dus, die heteroseksualiteit bevoorrecht, en enkel heteroseksuele identificatie en heteroseksuele relaties

als natuurlijk en normaal neerzet (Oswin, 2008). LGBT mensen, voelen zich vaak gedwongen naar ‘gay plaatsen’ te gaan, zodat ze voor hun seksuele identiteit kunnen uitkomen zonder bang te hoeven zijn voor negatieve consequenties (Herrera & Scott, 2005). Omdat veel homoseksuele mannen in een situatie leven die wordt gedomineerd door heteroseksuelen, zijn vakanties voor hen erg belangrijk. Deze bieden namelijk de beste mogelijkheden tot het construeren, bevestigen en hervormen van hun seksuele identiteit (Hughes 1997; Cox, 2002).

Vanuit historisch perspectief is de stad altijd een plaats geweest van sociale en seksuele bevrijding, omdat de stedelijke omgeving anonimiteit en een ontsnapping van claustrofobische familie- en gemeenschapsrelaties van thuis biedt (Valentine & Skelton, 2003). Buenos Aires is één van de steden die om die reden erg in trek is onder homoseksuele toeristen. De vele kroegen, clubs en hotels speciaal voor deze doelgroep bieden meer dan genoeg vermaak, en de mogelijkheid gelijkgestemden te ontmoeten. Ook de Amerikaanse Brian werd door het beeld van Buenos Aires als gay mekka naar de stad getrokken. Zijn vakantie-ervaringen representeren die van veel van zijn leeftijdsgenoten, die om dezelfde redenen op vakantie gaan. We zullen hem daarom in het vervolg van deze scriptie vaak tegenkomen, om ons een idee te geven van de ervaringen van een nieuwkomer.

Tijdens zijn gehele periode in Buenos Aires, ben ik intensief met Brian opgetrokken, en heeft hij mij de kans gegeven de stad door zijn ogen te zien. We ontmoetten elkaar vlak na zijn aankomst, bij een gezamenlijke Spaanse les. Goedlachs als hij altijd was, liep hij over van enthousiasme, ondanks dat zijn camera en paspoort in het weekend gestolen waren. Hoewel hij met zijn tengere postuur en donkere haar en bruine ogen best voor een Argentijn door kon gaan, had dit hem blijkbaar niet tegen de zakkenrollers kunnen beschermen. De soms naïeve acties en aanhankelijkheid van Brian, hadden een teddybeer effect; iedereen wilde hem knuffelen. Dat in combinatie met zijn sociale en vriendelijke natuur, pretoogjes en gulle lach, maakten hem vanaf het begin geliefd bij iedereen. Hij paste zich moeiteloos aan in elke groep, en was met zijn grote verhalen en theatrale gebaren, vaak het middelpunt van de aandacht. Dat hij homoseksueel was, hoefde hij niemand te vertellen. Ondanks dat het er niet heel dik bovenop lag, was er ‘iets’ in zijn manier van doen dat weinig ruimte voor twijfel overliet. Hoogstwaarschijnlijk had zijn obsessie met zijn kapsel, dat hij bijna elke week veranderde, daar iets mee te maken.

Vanaf het begin af aan stortte Brian zich vol enthousiasme in de gay scene. Met zijn *gay guide to Buenos Aires*, liep hij systematisch alle plekjes af. Hij gaf mij daarbij heel sterk het gevoel ergens naar op zoek te zijn. Niet gek, want voor homoseksuele toeristen is er zoals gezegd tijdens een vakantie veel te winnen. Een belangrijk punt voor veel auteurs is dat door afstand te nemen van de heteroseksuele maatschappij tijdens vakanties, gays en lesbiennes de mogelijkheid krijgen zich veilig te voelen, geaccepteerd te worden en hun seksuele identiteit vorm te geven (Pritchard et al., 2000; Howe, 2001; Hughes, 1997, 2002). Daarbij wordt er vanuit gegaan dat hier in de thuissituatie niet genoeg ruimte voor is. Dat kan zijn doordat homoseksualiteit in het geheel niet geaccepteerd wordt, maar ook wanneer de omgeving in meerdere of mindere mate wordt gedomineerd door heteronormativiteit (Waitt & Markwell, 2006). De sociale beperkingen die in het dagelijks leven kunnen optreden, kunnen ontvlucht worden door een reis te maken. Dat komt onder andere doordat homoseksuele toeristen op een vakantiebestemming anoniem kunnen zijn. Ze hoeven dan niet bang te zijn dat iemand van thuis ontdekt dat ze homoseksueel zijn (Cox, 2002; Graham, 2002; Waitt & Markwell, 2006).

Met die kennis in mijn achterhoofd, stuurde ik een gesprek met Brian aan op zijn thuissituatie. In het begin wilde hij er niet veel over kwijt, maar uiteindelijk vertrouwde hij mij toe al heel lang te hebben uitgekeken naar deze vakantie, omdat het voor hem een mogelijkheid tot ontsnapping was. Hoewel hij zijn ouders ooit verteld had over zijn homoseksualiteit, wilden ze dat vanwege hun religieuze overtuigingen niet accepteren. Ze zagen het als een schande voor de familie, en probeerden daarom koste wat het kost te voorkomen dat iemand er achter kwam. Na dat ene gesprek hadden ze het er nooit meer over gehad. Hoewel Brian vanwege zijn studie niet meer bij hen inwoonde, was hij altijd bang dat geruchten over zijn escapades bij hen terecht zouden komen. Zijn seksuele geaardheid hield hij daarom het liefst verborgen. Sommige vrienden had hij het wel verteld, en zij hadden stuk voor stuk positief gereageerd. Hij was ook wel eens naar gay clubs geweest, maar had nooit een relatie durven aangaan met een jongen, omdat hij bang was zijn familie kwijt te raken. De tien jaar dat hij nu al wist dat hij op mannen viel, was het hem steeds zwaarder gaan vallen constant een toneelstukje te moeten opvoeren. Maar voor zijn vier weken vakantie zou hij dat allemaal achter zich laten. Brian was dus inderdaad naar iets op zoek: een kans om het masker af te zetten en op zoek te gaan naar acceptatie, erkenning en ervaring. Daarin was hij niet de enige. In Buenos Aires waren er meer jonge homoseksuele toeristen die thuis om hun seksuele geaardheid niet geaccepteerd werden. Niet door familie, niet door vrienden of niet door de maatschappij. Zij

hadden gemeen dat ze hun vakantie zagen als een vlucht. Een vlucht naar een plaats ver van huis waar zij zichzelf konden zijn.

Door te kiezen voor een populaire gay bestemming, hebben de vakantiegangers naast anonimiteit, het voordeel dat er veel mogelijkheden zijn zich in de gay scene te begeven en gelijkgestemden te ontmoeten. Binnie & Valentina (1999) en Howe (2001) stellen dat omdat gays en lesbiennes geen fysiek of geografisch thuisland hebben, waardoor hun groepsidentiteit erkend kan worden, ze hun dagelijkse omgeving verlaten en daarnaar op zoek gaan. Gay toerisme wordt door Wait & Markwell (2006) ook wel beschreven als een pelgrimstocht, een zoektocht naar een individuele en collectieve identiteit. Cox (2002) en Hughes (2002) vullen aan dat gays en lesbiennes zich meer relaxt en natuurlijk voelen wanneer ze andere homoseksuelen ontmoeten, omdat ze niet constant bezig hoeven te zijn met het verbergen van hun identiteit, en ze zich geen zorgen hoeven te maken over het tonen van openbare genegenheid. Hughes (1997) stelt dat aangezien de maatschappij openheid over de homoseksuele identiteit ontmoedigd, vakanties een perfecte mogelijkheid zijn om uit de kast te komen, al is dat slechts tijdelijk. De gay scene ver weg van huis, vormt op die manier een veilige haven. Op een plek als deze kunnen homoseksuele toeristen zich geaccepteerd voelen, erkend worden, hun zelfrespect versterken en hun identiteit als zijnde homoseksueel bevestigen en ontwikkelen (Barth, 1981; Waitt & Markwell, 2006; Howe, 2001). Dat is precies wat de jonge homoseksuele toeristen die thuis onderdrukt worden zo graag willen. Hoe die eerste stappen richting acceptatie en erkenning in Buenos Aires verlopen, bekijken we in de volgende paragraaf.

3.2 Eerste Stappen van een Nieuwkomer

De jonge toeristen in Buenos Aires weten elkaar gemakkelijk te vinden in hostels en clubs. Ook degenen die in groepjes komen mengen zich graag met de rest. Sommigen bezoeken de stad slechts voor een paar dagen, maar de meesten trekken er een paar weken voor uit. Veel homoseksuele jongeren gaan op in die massa, maar Brian had het geluk al snel twee maatjes te vinden waar hij mee op kon trekken. Tijdens onze Spaanse lessen ontmoetten we namelijk de studenten Ruben (23) uit Nederland en de Britse Wayne, die we al eerder tegen kwamen. Beiden hadden voor Buenos Aires gekozen als het vertrekpunt van een langere reis door Zuid-

Amerika. Al snel ontdekten de jongens van elkaar dat ze homoseksueel waren, en werden er plannen gesmeed om de gay scene te verkennen.

De lange, slanke, blonde Ruben studeerde geneeskunde in Groningen. Zijn korte haar ging over in een nonchalant stoppelbaardje, dat zijn open gezicht omlijste. Ik leerde hem kennen als een zachte, vriendelijke jongen, die met zijn niet altijd slimme acties vaak het lachertje van de Spaanse klas was. Het geplaag was echter altijd goedmoedig, want met zijn vrolijkheid en behulpzaamheid maakte Ruben zich al snel geliefd. Met zijn vieren trokken we ook buiten de Spaanse lessen veel op. Tijdens onze gesprekken kwam homoseksualiteit soms ter sprake. Dat ging meestal op een luchtige manier, zoals het moment waarop de jongens hun coming out bespraken:

Het is één uur 's middags en eindelijk pauze. Een kleine onderbreking van al die Spaanse werkwoordsvormen, die Ruben, Wayne, Brian en mij momenteel het leven zuur maken. We banen ons in de brandende zon een weg door de drukke straatjes, op zoek naar een cafeetje. Onderweg springen we over de gaten in de stoep, struikelen we bijna over een hond en weten we met moeite botsingen met meerdere voetgangers en auto's te vermijden. Als we de drempel van een klein donker cafeetje overstappen, belanden we in een andere wereld. Een aantal porteños leest onder het genot van een kopje koffie en croissantje rustig de krant, alsof ze alle tijd van de wereld hebben. Het café is bijna vol, maar de meeste bezoekers zijn alleen, dus het geluid blijft beperkt tot een zacht geroezemoes. Na de nodige gebarentaal zijn wij ook voorzien van koffie en nestelen we ons in een hoekje bij het piepkleine raam. De sfeer is ontspannen en er wordt veel gelachen wanneer het gesprek over Fernando, onze leraar Spaans gaat. Zoals Wayne zegt: "I have no idea what he is explaining, but I just come back every day to enjoy his good looks". Helaas, de leraar heeft een vriendin, maar dat mag de pret niet drukken. Wayne en Ruben zijn in een spraakzame bui, en vermaken ons met verhalen over hun coming out. Ruben had zich erg druk gemaakt over hoe hij het moest vertellen, maar op zijn zestiende vroeg zijn moeder opeens "zeg, val jij eigenlijk op jongens?". En toen antwoordde hij simpelweg: "ja", en dat was het. Niemand had er een probleem van gemaakt, en iedereen leek het al te hebben verwacht. Voor Wayne was het iets minder gemakkelijk. Op de middelbare school had het gerucht van zijn homoseksualiteit zich verspreid en was hij flink gepest. Zijn familie steunde hem echter onvoorwaardelijk toen ze er achter kwamen, en gelukkig was het met de pesterijen afgelopen toen hij naar de universiteit in Newcastle ging. Ondertussen kan hij ook in zijn eigen dorpje openlijk homoseksueel zijn en hoeft hij niet

langer met nepvriendinnetjes aan te komen, zoals hij vroeger wel eens deed. Ruben en Wayne lachen er om, zoals je lacht om dingen die zo ver achter je liggen, dat je, je er niet langer voor schaamt. Het valt me op dat Brian, waar hij meestal het hoogste woord heeft, nu opvallend stil blijft. Hij knikt en lacht geforceerd, maar kijkt ondertussen schichtig om zich heen. Alsof hij het liefst zo snel mogelijk weer buiten op de drukke straat zou staan. Als hij merkt dat ik naar hem kijk, wendt hij snel zijn ogen af.

Voor mij was die opvallende reactie van Brian de eerste indicatie dat er aan hem iets anders was dan de andere twee. Hij voelde zich tijdens dat gesprek in het café erg ongemakkelijk en leek iets te willen verbergen. Pas later realiseerde ik me dat hij al zolang we hem kenden elke vraag over zijn thuissituatie behendig had ontweken. Blijkbaar wilde hij niet dat anderen wisten over de problemen met zijn familie vanwege zijn homoseksualiteit, vooral toen bleek dat dit voor de rest nooit een probleem was geweest. Toen ik er na die dag extra op ging letten, viel het me op dat Brian vaker plotseling dichtsliep of verward leek te zijn in bepaalde situaties. Ook als we ons gezamenlijk in de gay scene begaven, leek hij niet altijd te weten hoe zich te moeten gedragen. Dat bleek onder andere toen we op een avond een bezoek brachten aan een grote gay club.

We staan te wachten in de rij voor de ingang van de populaire homoclub Glam. Het is al laat, ongeveer half 3 's nachts, maar in Buenos Aires begint het uitgaansleven dan pas op gang te komen. Brian, Ruben, Wayne en ik, mengen ons tussen de luidruchtige wachtende menigte in een verder uitgestorven straat. We zijn in één van de mindere buurten rond het centrum, met duistere slecht onderhouden straatjes en vervallen huizen. De kleine toegangsdeur in de muur verderop verbergt echter een spectaculaire discotheek, zo werd ons in ieder geval verteld. Het publiek voor de deur bestaat uit bijna enkel mannen. De meesten zijn jong, in de twintig of dertig, en casual gekleed. Zowel toeristen als locals wachten al pratend en lachend tot ze naar binnen mogen. De sfeer is ontspannen. Terwijl we in de rij staan, passeert er een groepje mensen, waarschijnlijk zelf op weg naar een uitgaansgelegenheid. Het zijn een aantal hippe Argentijnse mannen, met hun lange haar in een knotje op hun hoofd gebonden, omringd door geblondeerde meisjes. Ze werpen een paar blikken op de rij voor de club en lachen dan smalend als ze ons passeren. Net als ze ons voorbij zijn draait één van de mannen zich om en roept: "Maricones! Maricones!". Brian vliegt op bij het horen van deze beledigende term voor homoseksuele mannen, vrij vertaald 'flikker'. Hoewel zijn Spaans beperkt is, weet hij er in zijn woede de nodige verwensingen uit te gooien. Boos als hij is loopt

hij het groepje nog een stuk achterna, maar ze duwen hem weg en lachen hem uit, alsof hij niets meer is dan een vervelende vlieg. Vertwijfeld kijkt Brian om zich heen. Hoewel de andere homoseksuele mannen de opmerking ook gehoord hebben, is hij de enige die er zo op reageerde. De rest staat alweer te praten, of te kijken naar het opstootje dat hij veroorzaakte. Snel draait hij zich om en druipt af, terug naar de groep. “Laat ze maar joh”, zegt Wayne, “Die sukkels kan je het beste negeren”. Brian is stil en kijkt niemand aan, alsof hij zich schaamt voor wat er net gebeurde. Om ons heen wordt er door een aantal mensen gewezen en gefluisterd. Uit de vlagen van gesprekjes die ik opvang blijkt dat ze zich afvragen waarom Brian zo fel was. “Om dat soort types ga je, je toch niet druk maken”, hoor ik er eentje zeggen. Brian geneert zich duidelijk en lijkt in de war, dus terwijl we ons langzaam een weg banen richting de ingang, proberen we zo snel mogelijk het gesprek op een ander onderwerp te brengen.

In deze situatie was het opnieuw Brian die afweek van de rest. De anderen waren dit soort voorvalletjes bijna direct weer vergeten, maar hijzelf kon het niet zomaar loslaten. Steeds vaker was hij wat neerslachtig en op de achtergrond, terwijl dat niet was zoals we hebben hadden leren kennen. Hij leek gedesilluseerd, blijkbaar omdat zijn verwachtingen voor de vakantie op de één of andere manier niet uit kwamen. Toen ik hem vroeg wat er nou eigenlijk aan de hand was, kwam het hoge woord er uit.

Brian: “I don’t know, but it’s just like, you know, it’s all so easy for them, while I am struggling. I don’t know what I’m doing wrong”.

Ik: “What do you mean easy? What is easy? For who?”

Brian: “Well, the other guys, Ruben and Wayne and the whole group. They are gay and they are themselves, it’s like it doesn’t even bother them. They don’t, you know, like talk about it, or even mention it. They do what they do and it’s ok, but well, for me, I feel like we are not the same”.

Ik: “So what makes you different then?”

Brian: “I’m not sure, but I think that because I’m new in the scene, it’s, you know, different. I wish I was like them, really. All happy, no worries, confident. But I’m just not there right now, you see. For me everything with being gay is like new, and when I’m hanging out with them I feel like, you know, a loser or something”.

Voor Ruben, en met hem meer jongeren die in een zelfde situatie zaten, was de gay scene dus niet de open verwelkomende plaats die zij hadden gehoopt. Ze hadden moeite aansluiting te vinden bij de meerderheid van de jonge homoseksuele toeristen in Buenos Aires, die we als global gay zouden kunnen typeren. Die waren voor de ‘coming out groep’ het gemakkelijkste om contact mee te leggen, maar uiteindelijk bleek dat ze zich bij hen niet thuis voelden. Het proces van uit de kast komen, het zichzelf als homoseksueel definiëren, is gewoonlijk een periode van verwarring voor mensen (Valentine & Skelton, 2003). De verwarring die de jongeren voelden zagen ze niet terug bij de grote meerderheid in de scene. Het gemak waarop die anderen met hun homoseksualiteit omgingen, was voor de uit-de-kast-komers nog onbegrijpelijk, en gaf hen een minderwaardig gevoel. Er werd niet wild geëxperimenteerd, de emoties liepen niet hoog op en de gemeenschapszin was niet sterk. Iedereen ging rustig en relaxt zijn eigen gang, en af en toe een bezoekje aan de gay scene hoorde daarbij. Voor de jongens die Buenos Aires hadden gekozen als plek om eindelijk uit de kast te komen, was dit niet de betrokken en veilige overgangsruijme die daarvoor volgens de literatuur nodig is (Valentine & Skelton, 2003; Hughes, 1997; Howe, 2001, Waite & Markwell, 2006).

Om inzicht te krijgen in waarom de global gays en uit-de-kast-komers moeite hebben goed contact te onderhouden, kijken we in het volgende hoofdstuk wat maakt dat deze jonge homoseksuele toeristen in Buenos Aires zo van elkaar verschillen.

4. Coming out with the Global Gays

De jonge homoseksuele toeristen in Buenos Aires vormen in de gay scene niet de eenheid die was verwacht. Er vindt polarisatie plaats tussen de global gays en de rebellen die zich tegen hen afzetten. Uit-de-kast-komers komen vaak als eerste in contact met de global gays, maar hebben moeite aansluiting bij hen te vinden. Om inzicht te krijgen in waarom dit het geval is, zullen we eerst kijken naar de beweegredenen van jonge homoseksuele toeristen om op vakantie te gaan. Hun vakantiemotivaties geven ons een idee van waar zij vandaan komen, maar ook van waar zij naartoe gaan.

Aangezien er veel geld om gaat in de toeristenbusiness, zijn drijfveren van (homoseksuele) toeristen al uitgebreid onderzocht. Eén van de bekendste daarvan is de theorie van push & pull factoren. Dann (1977) introduceerde dit concept in toerismeonderzoek om de motivatie van toeristen te beschrijven, zich daarbij baserend op het werk van Tolman (1959). Hij onderscheidde twee typen factoren die maken dat iemand op vakantie wil gaan. De pull factoren trekken de toeristen richting een bepaalde bestemming en de waarde daarvan ligt dus ook in die bestemming zelf. De push factoren daarentegen, liggen binnen het individu en zijn de factoren die een persoon vatbaar maken om te gaan reizen. Wanneer behoeften en psychologische motieven (push) gecombineerd worden met aantrekkelijke kenmerken in een bestemming, die volgens de toerist die behoeften kunnen bevredigen (pull), ontstaat reismotivatie (Gnoth, 1997: 290-291).

4.1 Push & Pull: Uit-de-kast-komers

We zullen eerst kijken naar de reismotivaties van de groep jonge homoseksuele toeristen die gerepresenteerd worden door Brian. Ik noem hen de uit-de-kast-komers. Dit is natuurlijk geen echte groep, waar men lid van zou kunnen worden, maar de jongeren worden verenigd door een vergelijkbare thuissituatie. Zij vluchten namelijk, zoals de literatuur beschrijft, allemaal weg van huis omdat hun homoseksualiteit daar niet wordt geaccepteerd. Voor hen is een vakantie de enige mogelijkheid om zichzelf te kunnen zijn. Ze gebruiken de vakantie dan ook

om openlijk homoseksueel te zijn, en uit de kast te komen voor zolang als de vakantie duurt. De push factor is dus duidelijk. Al deze jonge mannen hadden gemeen dat ze gepusht werden door hun negatieve thuisomgeving. De uitsluiting van de 'normale' maatschappij leidt tot een behoefte aan het geruststellende en veilige gezelschap van andere homoseksuele mannen (Hughes, 1997). Ze verlangden naar acceptatie, erkenning en de kans eindelijk zichzelf te zijn, en gaan daarom op zoek naar een plaats waar hiertoe de mogelijkheid lijkt te zijn. Pritchard en collega's (2000) verdelen de push factoren in twee groepen en leggen uit dat de extrinsieke motivatie van homoseksuelen wordt gedeeld met die van heteroseksuelen en vaak gerelateerd is aan het ontsnappen van het dagelijkse leven en werk. Intrinsieke motivatie, aan de andere kant, is vaak gerelateerd aan de seksualiteit van homoseksuelen en het verlangen de heteroseksuele wereld te ontsnappen, ergens thuis te horen en een plek te vinden om zichzelf te kunnen zijn (Pritchard et al., 2000; Hughes, 2005a).

Dat geeft direct aan wat voor hen de belangrijkste pull factor om naar Buenos Aires te komen was: de gay scene. Daarover hadden de jongens van tevoren al alles gelezen en ze waren er dan ook niet uit weg te slaan. Ze brachten een groot deel van hun tijd door in de kroegen, clubs, hostels en zelfs speciale gay tango lessen. Zelf gaven ze ook aan dat de aanwezigheid van veel vermaak speciaal voor homoseksuelen hun keuze voor Buenos Aires had bepaald. Stuk voor stuk waren zij bekend met de reputatie van de stad als het gay mekka van Zuid-Amerika. Natuurlijk speelden er ook nog andere pull factoren mee, zoals het fijne klimaat en de Argentijnse cultuur, maar dat werd duidelijk meer als een bijzaak gezien. Zoals Brian daarover zegt: *"All I wanted was a place far, far, far away from home, full of gay guys. That's paradise to me"*.

Voor deze kleine groep homoseksuele toeristen, heeft de vakantie dus een belangrijke functie op het gebied van de ontwikkeling van hun seksuele identiteit. Homoseksualiteit is wat hen van huis heeft gepusht, en homoseksualiteit is wat hen richting Buenos Aires heeft gepullt. Hun moeite aansluiting te vinden bij de rest, suggereert echter, dat het homoseksuele aspect niet voor iedereen even belangrijk is. Om dit te begrijpen, kijken we naar de push en pull factoren die de grote meerderheid van global gays van huis en naar Buenos Aires hebben gedreven.

4.2 Push: Global Gays

Tijdens de eerste korte kennismakingsgesprekjes die je op vakantie vaak met mensen voert, kwam ik direct veel te weten over de push factoren van toeristen. Wanneer je nieuwe mensen ontmoet gaat dat eerste praatje vaak over koetjes en kalfjes. Als dat zoals in mijn geval met medereizigers op een vakantiebestemming is, dan zijn vanzelfsprekende onderwerpen de reisplannen en redenen van mensen om op vakantie te gaan. 's Ochtends vroeg op een doordeweekse dag, terwijl we gapend in de klas wachtten tot onze Spaanse les zou gaan beginnen, sprak ik bijvoorbeeld de Groningse Ruben voor de eerste keer.

Ik: "En waarom heb jij er dan voor gekozen om je vakantie in Buenos Aires te vieren?"

Ruben: "Nou, ik kon er even tussenuit met mijn studie, en ik wilde graag ver weg, naar een land met een goed klimaat, waar ik ook een beetje Spaans kon leren. En ik had veel goede verhalen gehoord over deze stad van vrienden, dus ik dacht dat ik me hier wel even zou kunnen vermaken".

Ik: "Oké, en wat ben je nu allemaal van plan? Wat verwacht je van de tijd dat je hier bent?"

Ruben: "Oh, zoveel! Ik wil alles leren over de cultuur en de mensen, en zoveel mogelijk dingen bezoeken. Ik heb al een hele lijst gemaakt met bezienswaardigheden. En ik woon in een gastgezin, dus ik ben al helemaal in touch met de Argentijnse levensstijl. Ik heb zelfs al een tangoles geboekt! Gewoon even lekker eruit zijn en nieuwe dingen leren".

Ruben wilde graag de Argentijnse cultuur en mensen leren kennen, en werd gedreven door nieuwsgierigheid en avontuurlijkheid. De vele andere jonge homoseksuele toeristen die ik sprak, schetsten een zelfde beeld. Zij gaven aan graag even uit de sleur van het dagelijks leven te willen stappen en hun nieuwsgierigheid naar andere culturen en gebieden te willen bevredigen. Crompton (1979) vult aan dat andere veelvoorkomende beweegredenen van mensen om op vakantie te gaan onder andere zijn; ontspanning, het versterken van relaties, ontsnapping aan het dagelijks leven en de mogelijkheid om nieuwe dingen te ontdekken. Deze drijfveren gelden voor iedereen, en komen overeen met de klassieke literatuur over beweegredenen van toeristen (Urry, 1990). De push factoren die specifiek voor homoseksuele toeristen gelden, zoals in het vorige hoofdstuk beschreven, geven aan dat zij zich in een uitzonderingspositie bevinden, maar bij de meerderheid van de jongeren in Buenos Aires ontbrak daarvan ieder aanwijzing.

Het ontsnappen aan een thuissituatie waarbinnen homoseksualiteit niet wordt geaccepteerd, werd niet genoemd, ook niet na uitgebreid doorvragen. Het merendeel van de jongeren voelde zich vrij om thuis openlijk homoseksueel te zijn, en zowel zichzelf als hun familie en vrienden hadden geen enkel probleem met hun geaardheid. De thuisomgeving vormt daarom geen beperking, en het is geen noodzaak om te ontsnappen. Dit is waar het verschil ontstaat tussen deze 'happy' meerderheid van global gays waaronder ook Britse Wayne en Groningse Ruben vallen, en de minderheidsgroep gerepresenteerd door Brian. De meerderheid van de jonge homoseksuele vakantiegangers, bleek qua reismotivaties helemaal niet meer te onderscheiden van hun heteroseksuele leeftijdsgenoten.

Daarmee laat deze nieuwe generatie toeristen in Buenos Aires zien dat er veel is verbeterd op het gebied van hun emancipatie. Ze worden niet langer gedreven door het verlangen te vluchten, maar door push factoren als nieuwsgierigheid en behoefte aan ontspanning. De verbeteringen in hun thuissituatie zijn hierbij van cruciaal belang. Zoals Monterrubio (2009) stelt: *"It must be acknowledged that the social constraints experienced at home are one of the main reasons enhancing the need of reinforcing the identity within the tourism arena. Having said this, it should be questioned how meaningful holidays will be to the construction, reinforcement and change of a gay identity of current young and future generations"*. Ook Hughes (2002) geeft aan dat wanneer gays zich niet onderdrukt voelen in hun dagelijks leven, zij ook niet de behoefte hebben om acceptatie en erkenning te vinden in een *gay homeland*. Nu jonge gays meer zichtbaar worden naar zichzelf en anderen in hun thuisomgeving, wordt het verlangen om hun homoseksualiteit een naam te geven kleiner (Monterrubio, 2009). Hoewel dit punt dus door sommige auteurs wordt opgemerkt, is de aandacht in de literatuur ervoor nog erg matig. De afname van vakanties als middel tot ontsnapping uit een heteronormatieve thuissituatie, wordt hooguit genoemd als iets van de toekomst. Voor ik hier verder op inga, zullen we echter kijken naar de bijbehorende pull factoren, die de meerderheid van de jongeren naar de stad trekt.

4.3 Pull: Global Gays

Qua pull factoren heeft Buenos Aires volgens de meeste homoseksuele toeristen die ik sprak een hoop te bieden. De aantrekkingskracht zit bijvoorbeeld in de vele historische gebouwen, het fijne klimaat, de Spaanse taal en de reputatie van de stad als tango, wijn en steak paradijs.

Westerlingen vinden verder de Europees aandoende uitstraling van de stad prettig. Daarnaast werd de gay scene, de belangrijkste pull factor bij de uit-de-kast-komers, ook soms genoemd als reden om voor Buenos Aires te kiezen. De jongeren verschilden echter in het belang dat zij hieraan hechtten. Tot mijn verbazing wisten sommigen van hen bij aankomst niet eens dat Buenos Aires hierom bekend staat, zoals bleek uit een gesprekje met Ruben:

Ik: “Maar wist je dan niet dat Buenos Aires de gay capital van Zuid-Amerika is?”

Ruben: “Uhm nee, daar kom ik nu pas achter eigenlijk. Dus ze hebben hier heel veel gay clubs enzo?”

Ik: “Ja, de stad staat er vol mee. Maar dat speelde dus helemaal niet mee toen je voor deze vakantieplek koos?”

Ruben: “Nou nee, ik heb er totaal niet naar gezocht. Het maakt me ook niets uit. Dat ik toevallig op mannen val, betekent niet dat ik elke nacht in een latexpak op de bar wil dansen in een homoclub”.

Niet voor iedereen is het dus belangrijk om tijdens de vakantie de mogelijkheid te hebben de gay scene te bezoeken. De meerderheid echter, wist wel degelijk van de reputatie van de stad, en voor sommigen speelde dat ook mee in de keuze voor deze bestemming. Wayne bijvoorbeeld, wist al dat hij naar Zuid-Amerika wilde, en googelde simpelweg ‘gay capital latin america’, om binnen het continent de beste locatie voor homoseksuelen te vinden. Daarnaast leek deze westerse stad hem een goed punt om te acclimatiseren, voordat hij verder zou trekken naar minder homovriendelijke landen. Daarin was hij niet de enige. De aanwezigheid van veel gelegenheden speciaal gericht op de homoseksuele toerist, maakt het zeker waarschijnlijker dat zij deze stad als vakantiebestemming kiezen. Het werd me echter meerdere malen benadrukt dat dit niet was omdat homoseksuelen alleen op vakantie gaan om andere mannen te scoren. Voor de meesten is de positieve houding tegenover homoseksuelen in Buenos Aires belangrijk, omdat ze die gewend zijn uit hun vaak westerse thuisland. Ze voelen zich daar vrij om openlijk homoseksueel te zijn, en willen op vakantie niet met minder genoegen nemen. Hun bezoekjes aan de gay scene kunnen dus gezien worden als een extensie van hun consumptiegedrag thuis.

Daar komt nog bij dat heteroseksuele uitgaansgelegenheden homoseksuele mannen niet dezelfde ervaring bieden als heteroseksuelen. Uitgaan in homoseksuele clubs en kroegen geeft hen de kans onder gelijken te zijn. Er kan onbezorgd worden geflirt en gedanst, zonder de

kans te lopen per ongeluk een heteroman te benaderen. In een homo bar vertelt een man mij: *“heteromannen gaan toch ook niet ergens op vakantie waar alleen maar homo clubs zijn? Ik heb gewoon meer plezier als ik onder homo’s ben. De sfeer is open minded, en niemand kijkt je raar aan als je met een man danst. En het is echt niet dat ik zo nodig iemand moet versieren, maar het gaat om het idee dat iemand je misschien wel interessant vindt”*. Die spanning en het flirten is dus iets wat homoseksuelen in heteroseksuele gelegenheden missen. Voor heteroseksuelen is die spanning net zo goed belangrijk, want een club met enkel heteroseksuele vrouwen of heteroseksuele mannen is ondenkbaar. Het verschil is dat de meerderheid van de uitgaansgelegenheden op heteroseksuelen gericht is, en zij dus niet ver hoeven te zoeken. Willen homoseksuelen dezelfde belevenis hebben tijdens een vakantie, dan zullen zij wel naar een plaats moeten gaan die ook vermaak voor homoseksuelen biedt. Wayne legt het als volgt uit: *“I could go to Asia to experience the culture and people, but the thing is, I don’t like rice, which is what most restaurants serve. I would still go and see everything, you know, like everybody else, but when it is time to eat, I would go to a place with something different on the menu”*. Zo simpel is het dus. Als je niet van rijst – of in dit geval vrouwen – houdt, dan ga je ergens heen waar ze wel iets naar jouw smaak hebben. Zowel heteroseksuelen als homoseksuelen zijn voor hun vakantie op zoek naar leuke uitgaanslocaties, het is slechts een verschil in smaak dat maakt dat ze op andere plaatsen terecht komen.

Naast uitgaan, wordt gay toerisme echter voornamelijk geassocieerd met een andere mogelijke motivator: seks (Hughes, 1997, 1998, 2002; Clift & Forrest, 1999). Volgens Wait en Markwell (2006) beleven veel gay mannen toerisme door hun lichaam en zijn seksueel actief in gay clubs en sauna’s. Ze concluderen dat de kans op seksuele relaties een belangrijke motivatie is voor homoseksuele mannen om te reizen, vooral voor de op seksueel gebied avontuurlijke en vrijgezelle mannen (249). Gay gidsboeken wijzen de toerist ook waar de mogelijkheden liggen om seksuele ervaringen op te doen (Waitt & Markwell, 2006). Volgens Howe (2001: 47) is dit het geval omdat seks en verlangens vaak de basis zijn geweest voor het vormen van gay gemeenschappen en het ontwikkelen van identiteiten voor homoseksuelen. Daarnaast zou de motivatie van sommige gay mannen kunnen zijn dat ze mannelijke prostituees willen bezoeken (Clift & Forrest, 1999; Hughes, 1997).

Veel jonge homoseksuele toeristen in Buenos Aires verwachtten seks te hebben tijdens de vakantie. De vele clubs, sauna’s en hostels bieden daar alle mogelijkheid toe. Het ontbreken

van consequenties en de anonimiteit op vakantie zijn belangrijke redenen voor die verwachtingen. Wayne vertelde mij dat op een vakantie drempels voor hem wel lager zijn, omdat het anoniemer is, en hij daardoor niet met de gevolgen van zijn acties geconfronteerd wordt. Hij ziet zijn vakantie daarom wel als een mogelijkheid om ervaring op te doen met seks. De mensen kennen hem toch niet. Aangezien hij uit een klein dorpje komt, is de gay scene in zijn thuisomgeving niet erg groot. Als je daar met iemand seks hebt kunnen de verhalen zich snel verspreiden, zoals hij al eens heeft meegemaakt. Op deze vakantie hoeft hij zich daar niet druk om te maken en hij verwachtte dan ook wel seks te hebben. Zoals hij zei: *“As a blond European guy in Latin America, I’m expecting to get layed quite a lot”*. Met hem waren er veel toeristen die verwachtten te profiteren van hun westerse uiterlijk in een Zuid-Amerikaans land.

Het is echter niet zo dat de mogelijkheid tot seks voor de meeste homoseksuele mannen de belangrijkste reden is om op vakantie te gaan. Een studie van Clift en Forrest (1998) laat zien dat ongeveer een derde van hun populatie homoseksuele mannen de mogelijkheid tot seks belangrijk vond. Echter, de mogelijkheid tot seks op vakantie werd minder belangrijk gevonden dan andere factoren als comfort, ontspanning, zon en een goede keuken. Ook in Buenos Aires leek de mogelijkheid tot seks voor de meesten eerder een bijzaak te zijn. Daarmee verschilden de homoseksuele toeristen niet veel van hun heteroseksuele leeftijdsgenoten. Ook voor die laatste speelt namelijk anonimiteit op vakantie een rol bij de verwachtingen over het hebben van seks. Veel van deze jongeren reizen voor zon, strand en avontuur, en hopen tussendoor kans te maken op seks. De belangrijkste bevinding over de meerderheid van de jonge homoseksuele toeristen in Buenos Aires, die als global gay getypeerd kunnen worden, is dan ook dat zij net als voor push-, ook voor pull factoren vergelijkbaar zijn met heteroseksuelen. Ze vertrekken van huis uit nieuwsgierigheid of behoefte aan (ont)spanning (push) en trekken naar een stad waarvan zij denken dat die deze behoeften kan vervullen (pull). De gay scene wordt zeker gewaardeerd, maar niet als beslissende factor gezien om voor Buenos Aires als vakantiebestemming te kiezen.

Doordat het grootste deel van de wetenschappers zich vasthoudt aan de klassieke betekenis van de gay vakantie, worden de gevolgen van het veranderen van die betekenis grotendeels over het hoofd gezien. Zoals dit onderzoek laat zien heeft de meerderheid van de homoseksuele jongeren vergelijkbare redenen om op vakantie te gaan als heteroseksuele leeftijdsgenoten. De literatuur over oudere generaties homoseksuele toeristen is daarmee niet

meer op hen van toepassing. Deze jongeren hebben de fase van acceptatie en ontwikkeling van hun seksuele identiteit al lang achter zich gelaten. Daar was thuis genoeg ruimte voor. Ze zijn daardoor tevreden met hun homoseksualiteit en zien het niet als een probleem of obstakel. Ze staan sterker in hun schoenen, en vinden het niet nodig constant met hun seksuele identiteit bezig te zijn. Het verschil met eerdere generaties is dat deze jongeren in de gay scene van Buenos Aires nu de meerderheid zijn. Dat heeft gevolgen voor de kleine groep die de vakantie wel als coming out moment en locatie gebruikt. Die minderheid kan maar slecht aansluiting vinden, omdat zij juist wel met alle zaken betreffende hun homoseksualiteit bezig zijn, terwijl de rest daar allang mee heeft afgerekend. Hoe deze verschuiving binnen het kader van globalisering geconceptualiseerd kan worden, bekijken we in de volgende paragraaf.

4.4 Toeristen & Vagebonden

De veranderingen die in de gay scene in Buenos Aires optreden, staan niet op zichzelf. Ze zijn deel van een groter, en tegenwoordig veelbesproken, proces dat niemand ongemoeid laat: globalisering. Dit is het proces waarbij de verwevenheid tussen gebieden en samenlevingen op aarde toeneemt. Alles raakt met elkaar verbonden en de wereld wordt steeds kleiner. In de nieuwe samenlevingen die ontstaan probeert iedereen een zo gunstig mogelijk plekje te veroveren. Aangezien we ons in een vroeg stadium van globalisering bevinden, zijn de gevolgen nog moeilijk te overzien en blijven we met veel vragen zitten. Want heeft iedereen nou eigenlijk profijt bij globalisering? En zo niet, wie zijn dan de gelukkigen, en wie vallen er buiten de boot? Voor veel homoseksuelen is het in ieder geval een positieve ontwikkeling dat westerse liberale ideeën zich over de wereld verspreiden. Steeds vaker worden zij geaccepteerd zoals ze zijn, en hoeven ze hun homoseksualiteit niet te verbergen.

Tot zover lijkt globalisering dus goed uit te pakken voor LGBT mensen. Zij worden onder invloed van dit proces door de samenleving opgenomen. Socioloog Zygmunt Bauman stelt echter, dat globalisering net zoveel verdeeldheid als eenheid tot gevolg heeft. Volgens zijn theorie wordt in de globaliserende samenleving mobiliteit de stratificerende factor. Een essentieel punt daarbij is of iemand wel of niet onafhankelijk kan worden van ruimte. Hoe minder een individu gebonden is aan ruimte, oftewel een bepaalde plaats, hoe meer vrijheid dat tot gevolg heeft. Sommigen van ons maken zich vrij van ruimte en sluiten zich aan bij een mondiale elite, anderen blijven 'hangen' in hun lokale plaats. Zoals Bauman zegt: "*Some*

inhabit the globe; others are chained to place". Wat voor de één globalisatie is, is voor de ander lokalisatie. In plaats van meer gelijkheid te creëren, leidt globalisering volgens de redentatie van Bauman dus juist tot polarisering. De mensen die lokaal blijven worden uitgesloten van het mondiale netwerk, en verliezen hun betekenis in de samenleving. Bauman vat zijn punt als volgt mooi samen:

"Globalization divides as much as it unites, it divides as it unites – the causes of division being identical with those which promote the uniformity of the globe. Alongside the emerging planetary dimensions of business, finance, trade and information flows, a "localizing", space-fixing process is set in motion... What appears as globalization for some means localization for others; signalling a new freedom for some, upon many others it descends as an uninvited and cruel fate" (Bauman, 1998).

Voor de nieuwgewonnen vrijheid van veel homoseksuele jongeren, moet dus een prijs worden betaald. De kinderen van die rekening zijn degenen die, net als Brian, thuis om hun seksuele geaardheid niet worden geaccepteerd. Deze gemarginaliseerde homoseksuelen kunnen niet mee in het mondiale netwerk waarin de anderen worden opgenomen. Zij blijven gebonden aan ruimte, want alleen in de gay scene kunnen ze uitkomen voor wie ze echt zijn. De anderen zijn onafhankelijk geworden van ruimte. Zij bewegen zich vrij binnen en buiten de scene. Juist doordat veel global gays, ook op vakantie, tot deze nieuwe elite behoren, wordt het voor degenen die daar niet bij kunnen aansluiten zwaarder. Zij vinden op vakantie niet de hechte gemeenschap van buitenbeentjes die elkaar steunen, maar een hoop los zand dat hen door de vingers glipt. Jaren terug toen homoseksualiteit als een groter probleem werd gezien door de samenleving, zaten bijna alle LGBT mensen in hetzelfde schuitje, wat de saamhorigheid en strijd lust versterkte. Nu staat de aan ruimte gebonden uit-de-kast-komers er op vakantie bijna alleen voor.

Deze tweede splitsing binnen de gay scene in Buenos Aires past dus goed binnen het kader dat Bauman scheidt. Hij werkt zijn tweedeling op basis van mobiliteit verder uit aan de hand van de begrippen 'Toerist' en 'Vagebond'. De mensen aan de goede kant van globalisering, de elite klasse die kan gaan en staan waar ze wil, noemt hij Toeristen of Globals. Dit zijn de mensen waarvoor ruimte geen belemmering vormt. Als ze reizen, is dat omdat ze ergens graag naartoe willen. De Vagebonden of Locals daarentegen, leven in een wereld die beperkt wordt door ruimte. Dat betekent niet dat ze niet fysiek mobiel kunnen zijn. Het betekent dat

als ze dit doen, het niet uit vrije wil is, maar omdat ze geen andere keus hebben, zoals bijvoorbeeld vluchtelingen. “*Nowadays we’re all on the move*”, stelt Bauman. We zijn dus allemaal in beweging, maar er bestaat een wereld van verschil tussen zij die dat doen omdat ze geen andere keus hebben, en zij die dat doen omdat ze het willen:

‘The tourists move because they find the World within their (global) reach irresistibly attractive – the vagabonds move because they find the World within their (local) reach unbearably inhospitable. The tourists travel because they want to; the vagabonds because they have no other bearable choice. The vagabonds are, one may say, involuntary tourists’.
(Bauman, 1998: 92)

Het concept van de global gays komt sterk overeen met de Toeristen van Bauman. Zij reizen voor hun plezier, en niet om te vluchten. De kleine groep homoseksuelen die zoals Brian wel afhankelijk van de gay scene zijn om zichzelf te kunnen zijn, kunnen als Vagebonden worden beschouwd. Op het eerste gezicht is dat vreemd, want volgens de theorie van Bauman is het probleem van de Vagebonden dat ze niet mobiel zijn. De LGBT toeristen zijn natuurlijk niet voor niets op vakantie, de middelen om te reizen hebben zij wel, en ze kunnen willekeurig een bestemming kiezen. Vooral de westerse homoseksuele mannen, kunnen op het blote oog voor Toerist of global gay doorgaan. Dat zij toch als Vagebond gezien kunnen worden, komt door hun beweegredenen om te reizen. Anders dan de Toeristen, reizen zij niet om plezier, maar omdat ze geen andere optie zien. Thuis kunnen ze niet gelukkig zijn, dus zoeken ze dat op een plek waar ze wel geaccepteerd worden. Ze zijn daarmee in woorden van Bauman eigenlijk “*onvrijwillige toeristen*”. Alle mogelijkheden tot mobiliteit waar zij over beschikken, kunnen hen alsnog geen echte vrijheid bieden. De acceptatie van hun seksuele identiteit is afhankelijk van het toerist zijn. Paradoxaal genoeg moeten zij dus, juist omdat ze aan ruimte gebonden zijn, altijd in beweging blijven.

Globalisering veroorzaakt dus nog een breuk in de vermeende samenhang binnen de gay scene. Een deel van de homoseksuele toeristen wordt door de ontwikkelingen die onder invloed van globalisering plaatsvinden bevoordeeld. Zij komen in een betere positie terecht en worden erkent als deel van de maatschappij. De *collateral damage* is echter dat de positie van degenen die vanwege hun thuissituatie niet dit ‘global’ leven kunnen leiden, hierdoor extra verslechterd. Zoals Bauman stelt: “*What is acclaimed today as ‘globalisation’ is geared*

to the tourists dreams and desires. It's second effect – a side effect, but an unavoidable one – is the transformation of many others into vagabonds”.

Het feit dat veel homoseksuelen tot de global toeristenklasse worden verheven, leidt er dus op zichzelf toe dat anderen verder wegzinken in hun lokale vagebondenbestaan. In Bauman's woorden: *“the riches are global, the misery is local”* (Bauman, 1998, 74). homoseksuelen waren vroeger altijd aan ruimte gebonden, maar doordat de meerderheid zich daarvan losmaakt, wordt voor de overgeblevenen de ruimte waarbinnen ze zichzelf kunnen zijn steeds kleiner.

Hoewel er een splitsing ontstaat binnen de ooit zo hechte gemeenschap, stelt Bauman dat Toeristen en Vagebonden elkaar ook nodig hebben. Ze kunnen zelfs niet zonder elkaar bestaan. Hij geeft aan dat zonder Toeristen de Vagebonden niets hebben om naar te streven. Zij kijken naar hen op, hoewel ze weten dat dit ideaalbeeld voor hen vaak onbereikbaar is. *“The sole thing they want is to be allowed to be tourists – like the rest of us... In a restless world, tourism is the only acceptable, human form of restlessness”*. De Vagebonden in Buenos Aires, bevestigen deze redenatie. Zij kijken op naar degenen die zo gemakkelijk met hun homoseksualiteit omgaan, en zijn jaloers dat zij dat niet kunnen. Zij bekijken de Toeristen met een mengeling van bewondering en afgunst, en hopen ooit zo te zijn als zij. Deze vakantie is voor hen een mogelijkheid te proeven aan het Toeristenleven, een korte blik in het paradijs. Helaas blijft het toch voornamelijk bij kijken, want echt gemakkelijk toegang tot de Toeristenwereld hebben zij niet. Ze kunnen met ze praten, lachen en uitgaan, maar van binnen is er toch een verschil. Ze proberen zichzelf soms voor te doen als Toeristen om erbij te horen, maar van binnen zijn zij Vagebonden, en op een gegeven moment gaat dat toch blijken.

De Toeristen of global gays zelf moeten volgens de theorie van Bauman neerkijken op de Vagebonden. Hierdoor voelen ze zich beter over zichzelf en zijn meer tevreden met hun leven. Echt negatief zijn de Toeristen in Buenos Aires niet over de Vagebonden. Ze begrijpen hun situatie en proberen hen soms ook te helpen. Ze zien natuurlijk wel in hoe goed zij het hebben getroffen door de problemen van de Vagebonden te horen. Het is ook niet vanuit negatieve gevoelens dat ze geen goede klik hebben met de Vagebonden. Het komt simpelweg door de verschillende belevingswerelden en plannen en verwachtingen voor de vakantie, dat ze uit elkaar drijven.

Voor de uit-de-kast-komers betekent deze ontwikkeling, dat ze op zoek moeten naar andere maatjes om nog uit hun vakantie te halen wat ze hadden gepland. De enige beschikbare optie is dan dieper door dringen in de gay scene, en contact leggen met de rebellen. Hoe hen dat vergaat, bekijken we in het volgende hoofdstuk.

5. Coming out with the Rebels

Zoals we in het vorige hoofdstuk gezien hebben, kunnen de uit-de-kast-komers geen aansluiting vinden bij de global gays, waardoor zij als minderheid op elkaar aangewezen zijn. Bij andere gemarginaliseerde groepen zoals transseksuelen, kwalificeren ze logischerwijs niet voor lidmaatschap. Natuurlijk hebben de uit-de-kast-komers wel elkaar, en na een paar weken vakantie zie je groepjes van hen ontstaan. Zij delen hun problemen van thuis en vinden begrip bij elkaar. In Buenos Aires zijn het vooral de toeristen uit Zuid-Amerikaanse landen, die thuis in een moeilijke positie zitten. Hoewel zij uit een heel andere cultuur komen, hebben gemarginaliseerde homoseksuele toeristen uit het Westen zoals Brian, een beter klik met hen dan met westerlingen die thuis wel geaccepteerd worden. Zo trok hij bijvoorbeeld veel op met twee jongens uit Colombia, die naar Buenos Aires waren gekomen om eindelijk voor hun relatie uit te komen. Omdat dit echter maar een minderheidsgroep is, gaan de uit-de-kast-komers daarnaast toch op zoek naar meer aansluiting. Aangezien de gay scene zo sterk gepolariseerd is, blijft er slechts één optie over, en dat is contact zoeken met de rebellen. Dat kost in het begin wat moeite, want deze gemeenschap is meer gesloten. De nieuwelingen worden echter wel met open armen ontvangen en overal direct bij betrokken. Eindelijk kunnen de uit-de-kast-komers zich ergens thuis voelen, maar zoals we zullen zien brengt deze insluiting ook risico's met zich mee.

5.1 Nieuwe Identiteiten

De uit-de-kast-komers worden door de rebellen met open armen verwelkomt. Het eindelijk openlijk homoseksueel kunnen zijn in een omgeving die dat accepteert en waardeert is voor de nieuwkomers een bevrijdend gevoel. Brian: *“The first time I was there [gaybar] it was such a relief. Finally I could be myself and no one was looking at me weird”*. De gay scene in Buenos Aires biedt homoseksuele toeristen dus zeer zeker een mogelijkheid uit de heteronormatieve wereld te stappen waar ze zich vaak gemarginaliseerd voelen. Van homoseksuelen wordt vaak gezegd dat ze niet kiezen om homoseksueel te worden, maar dat ze kiezen om zich als homoseksueel te definiëren (Hughes, 2006). De scene is niet alleen een

overgangsruijnte waar jonge gays die identiteit kunnen uiten, maar biedt ook een ruijnte waar anderen deze identiteiten kunnen valideren (Hughes, 1997, 2002; Valentina & Skelton, 2003). Barth (1981) geeft aan dat identiteiten contingent zijn; het is niet genoeg dat we een bepaalde identiteit kiezen, dit beeld van hoe we zijn moet door anderen worden gezien en geaccepteerd voor een identiteit echt kan worden aangenomen. In de gay scene kan een homoseksuele identiteit in het geheim worden uitgeprobeerd en ontwikkeld.

Gewoonlijk hebben gay jongeren zich voor ze in de scene komen al een periode anders gevoeld dan hun familie en vrienden, waardoor de gay scene de eerste plaats is waarvan ze het gevoel hebben er thuis te horen. Hoewel jongeren in de gay scene nooit alle andere 'deelnemers' zullen kennen, er veel relaties gebaseerd zijn op ongelijkheid, en er uitsluiting en exploitatie plaatsvindt, is er toch een diep gevoel van gedeelde identiteit of gemeenschapszin (Hughes, 2002; Valentine & Skelton, 2003). Op die manier kan de scene geconceptualiseerd worden als wat Anderson (1983) een *imagined community* noemt. De scene biedt gay mannen een sociaal netwerk en binding die een vervanging kan zijn voor familie relaties, waardoor het een overgangsruijnte vormt waar ze informatie en steun vinden, een positief zelfbeeld kunnen ontwikkelen en zich leren identificeren met hun seksualiteit (Valentine & Skelton, 2003).

Het deel uitmaken van de gay scene heeft echter niet alleen wenselijke effecten. Wanneer nieuwkomers daar aankomen, zijn zij door de jarenlange onderdrukking thuis vaak onzeker en ongelukkig geworden. De stress van het verbergen van de seksuele geaardheid, kan leiden tot een laag zelfvertrouwen, een vertraagde emotionele ontwikkeling, depressies, zelfhaat, en alle zelfdestructieve gevolgen van dien (Valentine & Skelton, 2003). Daarbij is het proces van uit de kast komen, zichzelf als homoseksueel definiëren, sowieso al een periode van verwarring voor individuen (Valentine & Skelton, 2003). De onzekere jonge mannen in Buenos Aires wilden, na verstoten te zijn door de heteronormatieve maatschappij en, hoewel niet met opzet, de global gays, er wanhopig graag in de rebellen gay scene wel bijhoren. Dat liet zich zien door een verlangen hun kleding en gedrag aan te passen aan de dominante regels in de scene. Ze adopteren de typische gay look, ook als ze zelf nog onzeker zijn over hun seksualiteit. De kleding die ze kopen wordt hipper en verzorgder, en soms gaan ze zich plotseling vrouwelijker bewegen.

De gay cultuur in steden kan op die manier aanzetten tot een geforceerde overgang naar een homoseksuele identiteit (Valentine & Skelton, 2003). Cornwall (1984; 53) stelt dat door alle druk binnen de gay scene, deze in plaats van een ondersteunende omgeving voor kwetsbare jongeren, juist een plaats kan zijn waar het zelfvertrouwen nog verder afneemt en het destructief gedrag verergert. Cornwall (1984: 53) stelt: *“where there is belonging, there is also non-belonging, and where there is inclusion, you will find exclusion”*. De rebellen gemeenschap houdt niet van verschillen, en de levensstijl die nieuwkomers moeten aannemen kan hun gevoel nergens thuis te horen juist nog versterken (Valentine & Skelton, 2003). Brian zei achteraf bijvoorbeeld: *“I did feel as coming home in a way [entering the gay scene], but in another way it felt like being even further away from what I wanted to be”*. De britse Wayne legt verder uit: *“Because of rejection of society many gays choose to take on that exaggerated gay identity to belong somewhere, even if it is more gay than they really are”*.

5.2 Uit de Kast en Kwetsbaar

Behalve tot een geforceerde seksuele identiteit, kan onzekerheid ook leiden tot kwetsbaarheid in de scene. Jonge mannen die er voor het eerst komen, trekken een hoop seksuele aandacht. Omdat uiterlijk belangrijk is in de scene, worden jeugdige lichamen als erg aantrekkelijk gezien (Shakespeare, 1996). Verder gaan oudere mannen er vanuit dat jongere mannen minder kans hebben HIV positief te zijn vanwege hun leeftijd. Geïnternaliseerde homofobie en negatieve ervaringen thuis en op school kunnen zorgen dat jonge onervaren mannen het zelfvertrouwen missen om nee te zeggen tegen seksuele avances, en zichzelf daardoor gedwongen zien ongewenste en onveilige seks te hebben (Johnson & Valentine, 1995). In een gay bar vertelde een Argentijnse man van in de veertig mij: *“Some gay guys think they can just go to the scene and all their problems will go away, but when you go in with low self-esteem and little experience you will find yourself only in more trouble. They will start experimenting and trying to understand themselves. The more mature and experienced guys though, who are just waiting for the fresh bate, can easily take advantage of them”*. Groepsdruk en het gebruik van alcohol en drugs versterken het probleem van de uit-de-kast-komers (Valentine & Skelton, 2003). Veel homoseksuele jongeren zijn verder slecht voorbereidt op dit soort seksuele ontmoetingen. De meeste jonge gay mannen leren over seksuele gebruiken, activiteiten en veilige seks van andere gay mannen in de scene (Valentine & Skelton, 2003).

Deze onwennigheid in het 'homo-zijn', bleek ook bij Brian, die op dat gebied nog niet sterk in zijn schoenen stond. Hij keek daarom veel naar de homoseksuele mannen om hem heen om een idee te krijgen over hoe hij zich moest gedragen. Meerdere malen liet hij zich door anderen, zoals Luke en zijn vrienden, meeslepen. Op een stapavondje in een grote gay discotheek met hen, ging hij bijvoorbeeld naar het toilet, en kwam al trillend en met een geschrokken uitdrukking op zijn gezicht terug. Ik was er die avond ook bij, en hij vertelde me het volgende:

“I needed the toilet so I went there and I went to the stand-up urinal. I was doing my business and then noticed that a man stood next to me and out of the corner of my eye I could tell he was staring constantly at my penis. At first I tried to ignore him hoping he would stop but he didn't so I looked up to him to try to embarrass him into looking away but it didn't have that effect. When we made eye contact he winked at me and then reached down and grabbed my penis while I was still peeing. He then shook it around a bit and then when I stopped peeing, using the same hand, he grabbed the back of my head and lend in to make out with me. Then he dragged me towards the sink and when he went to wash his hands I ran away. He was quite hot, but I was just so shocked by the manner in which I was approached, that I ran away from him.”

Vervolgens liep Brian de rest van de avond te twijfelen of hij niet toch contact moest zoeken met de man die hem had lastiggevallen. Alsof hij niet wist of dit nou normaal was, of dat hij zojuist was aangerand. Andere voorvallen waren oneerbare verzoeken van een taxichauffeur, een aanranding tijdens een alcohol coma door een vrouw, en de verjaging door andere homoseksuelen uit een stadje. Dat laatste gebeurde tijdens een vervolgreis in Peru, waar hij vaak uit ging in de gay scene van een klein stadje. Daar zoende hij onder invloed van alcohol een aantal opeenvolgende dagen met veel verschillende jongens. Uiteindelijk hebben de vriendjes die deze jongens bleken te hebben, hem letterlijk de stad uit gejaagd. Duidelijk was in ieder geval, dat hij niet altijd wist wat hij met zichzelf aan moest, en daardoor in onveilige situaties terecht kwam. Vanaf het moment dat Brian de rebelerende Luke ontmoette, werd zijn contact met Wayne en Ruben ook direct een stuk minder. In het begin trokken we dagelijks met zijn vieren op, maar uiteindelijk verdween Brian bijna helemaal uit beeld. Al zijn tijd leek te worden opgeslokt door zijn nieuwe vrienden. Toen zijn vakantie bijna ten einde was, begon het echter wel tot Brian door te dringen, dat de groep waar hij zich nu mee mengde, hem toch

niet helemaal kon bieden waar hij naar op zoek was. Wanneer hij vlak voor vertrek naar huis reflecteert op zijn belevenissen, zegt hij het volgende: *“It was good, I had a nice time and so many experiences. Still, I’m wondering, at what moment could I really be myself? I could be gay finally, but still it felt like, also in the scene, there were certain parts of me that I had to cover up, just like at home”*.

De gay scene in Buenos Aires kan dus een omgeving zijn waarin jonge mensen, vooral degenen die in de war zijn over hun seksualiteit en die een laag zelfvertrouwen hebben, veel risico’s kunnen lopen, bijvoorbeeld: onveilige seks, geweld, middelenmisbruik en verschillende vormen van uitsluiting. Doordat de uit-de-kast-komers niet bij de global gays kunnen aansluiten, zijn de rebellen hun enige voorbeeld. Zij oefenen veel sociale druk uit, wat de jonge mannen kan aanzetten tot een voortijdige overgang naar een homoseksuele identiteit. Zoals Valentina en Skelton (2003) al aangaven, en dit onderzoek bevestigt, kan de gay scene een paradoxale rol kan spelen in het leven van homoseksuele mannen. Aan de ene kant kan het een positieve bevrijdende en ondersteunende ruimte zijn die een gevoel van identiteit, gemeenschap en het gevoel ergens bij te horen biedt. Aan de andere kant kan het tegelijkertijd een plaats zijn van gevaar waar jonge homoseksuele mannen veel sociale risico’s lopen, en te maken kunnen krijgen met ongelijke relaties en sociale uitsluiting. Kwetsbare sociale groepen worden dus niet alleen gemarginaliseerd en onderdrukt, maar kunnen ook elkaar marginaliseren en onderdrukken.

Samenvatting & Conclusie

Met deze scriptie heb ik gekeken naar de vakantie ervaringen van jonge homoseksuele toeristen, die Buenos Aires als bestemming kozen. Mijn vraag was daarbij: In hoeverre beïnvloedt globalisering de vakantie ervaring van jonge homoseksuele toeristen in Buenos Aires? Tijdens mijn onderzoek is mij langzaam is duidelijk geworden dat globaliseringsprocessen een verregaande invloed hebben op wat de gay scene voor deze jongeren kan betekenen. Globalisering zorgt door de verspreiding van het kosmopolitisme voor de opkomst van de global gay, en de daaruit voortkomende polarisatie binnen de gay scene tussen global gays en rebellen. Verder leidt de vergrootte acceptatie van homoseksualiteit in de thuissituatie van veel global gays ertoe dat degenen waarvoor die verbeterde situatie niet geldt, op vakantie moeilijk aansluiting bij hen kunnen vinden. De uit-de-kast-komers hebben daarom geen andere keus dan zich bij het rebellenkamp aan te sluiten, wat de nodige risico's met zich meebrengt, en hen niet de ruimte biedt hun seksuele identiteit te ontwikkelen. Hieronder zal ik mijn bevindingen uitgebreider samenvatten en daaruit conclusies trekken over de betekenis van de gay vakantie voor de nieuwe generatie homoseksuele toeristen.

De afgelopen decennia zijn er op het gebied van de emancipatie voor homoseksuelen veel stappen vooruit gemaakt. Vooral in de westerse samenlevingen worden LGBT mensen langzaam maar zeker meer geaccepteerd, en als waardevolle burgers gezien. Er komen ook steeds meer instanties, uitgaansgelegenheden en evenementen bij die zich speciaal op deze doelgroep richten. In plaats van haar LGBT inwoners naar de achterbuurten te verdringen, zijn steden nu begonnen hun gay scene juist te promoten. Door op die manier de diversiteit van de stad te benadrukken, hopen zij deze neer zetten als kosmopolitisch oord, een echte wereldstad, en zo meer toeristen en inwoners te trekken. Ook Buenos Aires profileert zich door onder andere een grote gay scene als een kosmopolitische stad, waar alle soorten mensen welkom zijn. Elk jaar komen er vele homoseksuele toeristen op de reputatie van de stad als *gay capital* van Zuid-Amerika af.

Aan de ene kant wordt het door de LGBT gemeenschap toegejuicht dat zij eindelijk positieve aandacht krijgen, maar aan de andere kant creëert deze marketingstrategie een eenzijdig beeld van 'de homoseksueel'. Die is in de meeste campagnes namelijk man, blank, rijk en houdt van reizen. Dit beeld verspreidt zich en er ontstaat als het ware een 'global gay'; een geaccepteerde en niet bedreigende representatie van de homoseksueel wereldwijd. Critici wijzen er op dat dit beeld lang niet alle niet-heteroseksuelen incorporeert, en geen ruimte laat voor iedereen die niet binnen de regels van deze nieuwe 'homonormativiteit' valt. Biseksuelen, transseksuelen en etnische minderheden bijvoorbeeld, worden naar de achtergrond gedrongen en uitgesloten.

Ook binnen de homoseksuele mannen gemeenschap in Buenos Aires leidt het nieuwe aanzien van de global gay tot verdeeldheid. De jonge mannen die binnen dit plaatje passen, hebben in hun thuissituatie vaak weinig problemen ervaren met de acceptatie van hun homoseksualiteit. Ze vinden het niet nodig zich constant met hun seksualiteit bezig te houden en willen het liefst een normaal leven, waarbij ze ook deel uitmaken van de heteroseksuele gemeenschap. Door de andere groep homoseksuele mannen, de rebellen, worden zij beticht van verraad van hun eigen soort. Deze rebellen verwerpen zowel heteronormativiteit als homonormativiteit, want ze willen homoseksueel kunnen zijn zoals zij willen, niet zoals de rest van de wereld wil dat ze zijn. Ze provoceren de global gays en heterogemeenschap, en gedragen zich extra gay binnen de scene. Er ontstaat dus polarisatie binnen de gay scene, waarbij het kiezen van een middenweg leidt tot uitsluiting vanaf beide kanten.

Sommige homoseksuele toeristen die naar de gay scene van Buenos Aires trekken, doen dat omdat hun homoseksualiteit thuis niet wordt geaccepteerd. Zij zien de vakantie naar een gay mekka als bevrijding en kans eindelijk zichzelf te zijn. De gay scene kan daardoor een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling van hun seksuele identiteit. In Buenos Aires komen veel toeristen op dit gebied echter bedrogen uit. De meerderheid van de homoseksuelen daar kan, anders dan de literatuur aangeeft, als global gay worden omschreven. Zij hebben zichzelf geaccepteerd, hun familie en vrienden hebben geen problemen met hun geaardheid, en zij hebben de experimentele ontwikkelingsfase al ver achter zich gelaten. Doordat ze niet zoveel met hun homoseksualiteit bezig zijn, vormen ze geen hechte gemeenschap en zijn qua vakantiebesteding in Argentinië veelal niet te onderscheiden van heteroseksuele leeftijdsgenoten. Voor de homoseksuele nieuwkomers vormt deze groep niet de veilige haven waarbinnen zij zichzelf kunnen ontdekken, experimenteren en hun seksuele identiteit kunnen

ontwikkelen. De nieuwkomers kijken tegen de global gays op, en streven ernaar te zijn als zij, maar vinden geen aansluiting. De twee groepen verschillen te sterk in wat hen van huis heeft gepusht en naar Buenos Aires heeft gepullt, en ze zijn tijdens de vakantie met andere dingen bezig.

Bauman scheidt met zijn theorie over de winnaars (Toeristen) en verliezers (Vagebonden) van globalisering, een nuttig kader om deze tweedeling te begrijpen. Zijn Toeristen zijn onafhankelijk geworden van ruimte, terwijl de Vagebonden daarvan nog wel afhankelijk zijn. De global gays kunnen gezien worden als die eerste groep, want zij hebben de gay scene niet nodig om openlijk homoseksueel te zijn. Dat kunnen ze thuis ook. De uit-de-kast-komers kunnen echter alleen in de gay scene zichzelf zijn, en daarmee worden zij in Bauman's bewoording Vagebonden. De Toeristen worden opgenomen in het mondiale netwerk, terwijl de Vagebonden blijven hangen in de lokaliteit. Toch leggen de 'vagebonden' in Buenos Aires zich niet zomaar neer bij hun verliezerstatus. Zij gaan op zoek naar anderen binnen de scene waar ze mee op kunnen trekken, om hun vakantie alsnog de moeite waard te maken.

Het gevolg is ze binnen de gepolariseerde gay scene geen andere keus hebben dan zich bij de rebellen te voegen, waar ze zich beter mee kunnen identificeren. Omdat de nieuwkomers in hun dagelijks leven het gevoel hebben nergens bij te horen, willen zij ditmaal niet het risico lopen opnieuw buiten de boot te vallen. Die instelling gecombineerd met hun vaak lage zelfvertrouwen en onzekerheid, maakt dat zij erg naar anderen kijken om te bepalen hoe ze zich zullen gedragen. Aangezien ze vooral met de rebellen omgaan, nemen zij hen als maatstaf en conformeren naar dat beeld. De rebellen scene werkt echter volgens bepaalde ongeschreven regels, die een stuk sterker gay zijn dan gemiddeld. De uit-de-kast-komers in Buenos Aires, wanhopig om ergens bij te horen, kunnen niets anders doen dan zich aanpassen. Hen wordt daardoor een sterke homoseksueel identiteit opgedrongen, die misschien meer nadruk legt op hun homoseksualiteit dan zij zelf zouden willen. Ook maakt hun onzekerheid hen kwetsbaar, en een gemakkelijk prooi voor mannen die uit zijn op onveilige seks.

De gay scene is voor uit de kast komende homoseksuele vakantiegangers in Buenos Aires dus niet altijd de veilige toevluchthaven, of het paradijs, waar zij op hoopten. Door polarisatie binnen de scene tussen de global gays en rebellen, zien zij geen andere keus dan zich bij die laatste aan te sluiten. Deze risicovolle omgeving geeft hen echter niet de tijd en ruimte die zij

nodig hebben om hun homoseksualiteit voor zichzelf een plekje te geven. Het proces van globalisering dat aan de ene kant zorgt voor een verbetering van de positie van de homoseksueel, heeft als ongewenst bijeffect dus dat LGTB mensen die niet binnen het plaatje van de global gay vallen, verdeeld raken, uitgesloten worden en aan de marges belanden. In plaats van een eenheid te vormen tegenover de heteronormativiteit, vormt er zich een hiërarchie binnen de scene. De global gay wordt nu op hetzelfde niveau gezet als de heteroseksuele bevolking, maar degenen die niet mee kunnen, veranderen in de buitenbeentjes van de buitenbeentjes.

Globalisering en kosmopolitisme kennen dus winnaars en verliezers, en hoe meer winnaars er zijn, hoe zwaarder het verlies voor de minder fortunlijken weegt. Deze scriptie laat zien dat de thuis al gemarginaliseerde homoseksuelen, nu verrassend genoeg ook op vakantie tot de verliezers behoren. Een aanvulling op bestaande literatuur over marginalisatie binnen de gay scene is daarbij, dat die verliezers niet altijd op het blote oog van winnaars te onderscheiden zijn, zoals bij bijvoorbeeld transseksuelen wel het geval is. Op het eerste gezicht passen de homoseksuele mannen namelijk in het beeld van de global gay, en kunnen zij van die bevoorrechte positie gebruik maken. Zij hebben vaak alle mogelijkheden tot mobiliteit, genoeg geld en een westerse achtergrond. Echter, omdat hun homoseksualiteit thuis niet geaccepteerd wordt, blijkt de global gay status een onbereikbaar doel. Zelfs op een vakantie ver weg in Buenos Aires, blijft hun thuissituatie hen achtervolgen en brengt de reis hen niet de vrijheid waar ze zo op hadden gehoopt.

Binnen de literatuur is er weinig ruimte voor de veranderingen die, zoals uit dit onderzoek blijkt, in de gay scene plaatsvinden. Door vooral te focussen op de klassieke betekenis van de gay vakantie, worden recente ontwikkelingen gemakkelijk over het hoofd gezien. De mobiliteitstheorie van Bauman kan deze ontwikkelingen mijns inziens voor een deel verklaren, maar richt zich niet specifiek op de homoseksuele vakantieganger. Door naar die laatste meer gericht onderzoek te doen, op verschillende plaatsen, kan de invloed van globalisering op de gay vakantie in groter detail worden vastgelegd. Dat levert ons niet alleen veel kennis op over de nieuwe generatie homoseksuele toeristen, maar kan deze jongeren ook helpen toegang tot hun 'paradijs' te vinden, waar ze veilig uit de kast kunnen komen.

Bibliografie

Altman, D. (1997). Global gaze/global gays. *GLQ: A Journal of Lesbian and Gay Studies*, 3, 417-436.

Bao, S., Clark, G., Gleeson, G., Symington, A., & Vidgen, L. (2010). *Lonely Planet Argentina*. 7e editie. Hong Kong: Lonely Planet.

Barth, F. (1981). *Process and form in social life: selected essays of Fredrik Barth, vol 1*. London: Routledge.

Bauman, Z. (1998). *Globalization: The Human Consequence*. New York: Columbia University Press

Bell, D., & Binnie, J. (2004). Authenticating queer space: citizenship, urbanism and governance. *Urban Studies*, 41, 1807–1820.

Bernard, H. R. (1988). *Research methods in cultural anthropology*. Newbury Park (Calif.): Sage.

Binnie, J. (1995): Trading Places: Consumption, Sexuality and the Production of Queer Space. In Bell, David & Valentine, Gill (eds.) *Mapping desires: Geographies of sexualities*.182-199. London & New York: Routledge.

Binnie, J. (2004). *The Globalization of Sexuality*. London: Sage.

Binnie, J., & Skeggs, B. (2004). Cosmopolitan knowledge and the production and consumption of sexualized space: Manchester's gay village. *The sociological review*, 15, 39-61.

Browne, K., & Lim, J. (2010). Trans lives in the 'gay capital of the UK'. *Gender, place &*

- culture, 17, 615-633.
- Clift, S. & Forrest, S. (1999). Gay Men and Tourism: Destinations and Holiday Motivations. *Tourism Management*, 20, 615-625.
- Cornwall, J. (1984). *Hard-earned lives: accounts of health and illness from East London*. London: Tavistock.
- Cox, M. (2002). The Long-haul Out of the Closet: The Journey from Smalltown to Boystown. In Clift, Stephen; Luongo, Michael and Callister, Carry (eds.): *Gay Tourism: Culture, Identity and Sex*. 151-173. London & New York: Continuum.
- Crompton, J. (1979). Motivations of pleasure vacations. *Annals of Tourism Research*, 6, 408-424.
- Duggan, L. (2003). *The twilight of equality? Neoliberalism, cultural politics and the attack on democracy*. Boston, MA: Beacon Press.
- Florida, R. (2002). *The rise of the creative class*. New York: Basic Books.
- Forrest, S. & Clift, S. (1998). Gay Tourist Space and Sexual Risk Behaviour. In Aitchison, Cara & Jordan, Fiona (eds.): *Gender, Space and Identity. Leisure, Culture and Commerce*. 163-176. Brighton: LSA, Leisure Studies Association.
- Foucault, M. (1978). *The history of sexuality: an introduction, 1*. New York: Vintage Books.
- Gnoth, J. (1997). Tourism Motivation and Expectation Formation. *Annals of Tourism Research*, 24, 283-304.
- Graham, M. (2002). *Challenges from the Margins: Gay Tourism as Cultural Critique*. In Clift, Stephen; Luongo, Michael and Callister, Carry: *Gay Tourism: Culture, Identity and Sex*. 17-41. London & New York: Continuum.
- Herrera, S.L. & Scott, D. (2005). "We gotta get out of this place!" Leisure travel among gay

- men living in a small city. *Tourism Review International*, 8, 249-262.
- Howard, J. A. (2000). Social Psychology of Identities. *Annual Review of Sociology*, 26, 367-93.
- Howe, A. C. (2001). Queer Pilgrimage: The San Francisco Homeland and Identity Tourism. *Cultural Anthropology*, 16, 35-61.
- Hughes, H. L. (1997). Holidays and homosexual identity. *Tourism Management*, 18, 3-7.
- Hughes, H. L. (1998). Sexuality, tourism and space: the case of gay visitors to Amsterdam. In Tyler, Duncan; Guerrier, Yvonne & Robertson, Martin (eds.): *Managing Tourism in Cities: Policy, Process and Practice*. 163-178. Chichester: John Wiley & Sons
- Hughes, H. L. (2002a). Gay Men's Holidays: Identity and Inhibitors. In Clift, Stephen; Luongo, Michael & Callister, Carry (eds.): *Gay Tourism: Culture, Identity and Sex*. 174-190. New York & London: Continuum.
- Hughes, H. L. (2002b). Gay Men's Holiday Destination Choice: A Case of Risk and Avoidance. *International Tourism Research*, 4, 299-312.
- Hughes, H. L. (2002c). Marketing Gay Tourism in Manchester: New Market for Urban Tourism or Destruction of 'Gay Space'? *Journal of Vacation Marketing*, 9, 152-163.
- Hughes, H. L. (2005a). A Gay Tourism Market: Reality or Illusion, Benefit or Burden? *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 5, 57-74.
- Hughes, H. L. (2005b). The Paradox of Gay Men as Tourists: Privileged or Penalized? *Tourism, Culture & Communication*, 6, 51-62.
- Hughes, H. L. (2006). *Pink Tourism: Holidays of Gay men and Lesbians*. Oxfordshire and Cambridge: CABI Publishing.

- Jonhston, L., & Valentine, G. (1995) Wherever I lay my girlfriend, that's my home: the performance and surveillance of lesbian identities in domestic environments. In D. Bell and G. Valentine (eds.), *Mapping desire: geographies of sexualities*, London, Routledge.
- Knopp, L. (1995). Sexuality and Urban Space: A Framework for Analysis. In Bell, Plog, Stanley C. (1974): Why Destination Areas Rise and Fall in Popularity. *The Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly*, 14, 55-58
- Luongo, Michael & Callister, Carry (eds.): *Gay Tourism: Culture, Identity and Sex*. 1-14. London & New York: Continuum.
- Marcuse, P., & Kempen, R, van. (2002) Conclusion; a changed spatial order, in: Marcuse, P & Kempen, R, van. (Eds) *Globalizing Cities: A New Spatial Order?* 249–275. Oxford: Blackwell.
- Monterrubio, J. C. (2009). Identity and Sex: Concurrent Aspects of Gay Tourism. *Tourismos: an international multidisciplinary journal of tourism*, 4, 155-167.
- Oswin, N. (2008). Critical geographies and the uses of sexuality: deconstructing queer space. *Progress in human geography*, 32, 89-103.
- Pritchard, A., Morgan, N.J., Sedgely, D., & Jenkins, A. (1998). Reaching out to the gay tourist: opportunities and threats in an emerging market segment. *Tourism Management*, 19, 273–82.
- Pritchard, A.; Morgan, N. J.; Sedgely, D.; Khan, E. & Jenkins, A. (2000). Sexuality and holiday choices: conversations with gay and lesbian tourists. *Leisure Studies*, 19: 267-282.
- Rushbrook, D. (2002). Cities, queer space, and the cosmopolitan tourist. *GLQ*, 8, 183–206.
- Shakespeare, T. (1996) Power and prejudice: issues of gender, sexuality and disability. In L. Barton (ed.), *Disability and society: emerging issues and insights*, London: Longman.

The gay travel guide to Buenos Aires. (z.d.). Verkregen op 23 maart, 2011, van
www.thegayguide.com.ar.

Urry, J. (1990). *The tourist gaze: leisure and travel in contemporary societies*. Londen: Sage.

Valentine, G., & Skelton, T. (2003). Finding Oneself, Losing Oneself: The Lesbian and Gay
'Scene' as a Paradoxical Space. *International journal of urban and regional research*,
27, 849-866.

Valentine, G. (1993). Negotiating and Managing Multiple Sexual Identities: Lesbian Time-
Space Strategies. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 18, 237-248.

Waitt, G. (2006). Boundaries of desire: becoming sexual through the spaces of the Sydney
2002 Gay Games. *Annals of the Association of American Geographers*, 96, 773-87.

Waitt, G., & Markwell, K. (2006). *Gay Tourism: Culture and Context*. Binghamton, NY:
Haworth Press.

Waitt, G., Markwell, K., & Gorman-Murray, A. (2008). Challenging heteronormativity in
tourism studies: locating progress. *Progress in human geography*, 32, 781-800.

Want, P. (2002). Trouble in Paradise: Homophobia and Resistance to Gay Tourism. In
Clift, Stephen; Luongo, Michael & Callister, Carry (eds.): *Gay Tourism: Culture,
Identity and Sex*. 191- 213. London & New York: Continuum.